

KBH

NR 28 · JANUAR 2008 · GRATIS

UPDATE

Copenhagen Towers
- Foster bygger højhus

TOP + FLOP

Det er min sofa!
- Nikolaj Arcel

MAD

Wienerschnitzlen
- En miniguide

DESIGN

Remediation
- Ting der ligner andre ting

DEN STORE

DET MAGISKE KØBENHAVN

KØBENHAVN PÅ FILM GENNEM 110 ÅR
- VI TAGER DEN STORE TUR RUNDT I
HOVEDSTADEN PÅ CELLULOID

ACTIONHYGGE

liv i gaderne
med nyt
kultursite

KULTUR

SUND BY

OM SUND MAD
OG BILOS

KULTUR

ETNO KØBENHAVN

NY SERIE FINDER FREM TIL LILLE AFRIKA, CHINATOWN,
JØDISKE KVARTER, MINI-RUSLAND OG PETIT PARIS

MILJØ

REN BY

PØLSEMÆNDENE
HAR ØJE PÅ BYEN

THIS COULD BE YOURS FOR JUST **DKK 499** A DAY.

Lej en lille, hurtig Mini Cooper og undgå vinterens kulde og regn.
Priserne starter ved **DKK 499** for en dag og er inkl. vinterdæk, forsikring
og 24-timers breakdown service.

Book din Mini og check vores andre tilbud på www.rentamini.com

RENT **A** MINI®

SPOTLIGHT

STORE KONGENSGADE 103 - KBH

WWW.SPOTLIGHT.DK

DEN STORE **MAGISKE KBH 16**

København er blevet filmet i mere end 100 år, og både Hitchcock og fortidsøgler har været på besøg. Vi tager en tur rundt i byen og ser hvordan det almindelige bliver magisk – på film.

KULTUR **SUND MAD OG BILOS 32**

København har fået sin første take-away restaurant drevet af diætister. De laver sund mad der giver din krop, det den skal bruge. Samtidig går du rundt i dræbende bilos.

MILJØ **REN BY, TAK 50**

Hvad sker der for københavnernes? Vores hovedstad er blevet den mest beskidte by i Norden, men nu skal der ske noget!

GUIDE **WIENERSCHNITZLEN 54**

Det er vinter, og det er koldt. Du har brug for noget solid mad der kan få dig igennem til foråret. Mød Wienerschnitzlen og "drenge"!

16

KBHNYT 06

IDÉBANKEN 11

STEDET 13

TING OG LIV 26

KEND KBH 30

TOP+FLOP 36

SENGE I BYEN 38

ACTIONHYGGE 42

DESIGN 44

MUSIK I KBH 46

KØBENHAVNERE 48

54

28

32

48

UPDATESJAN

12

BRO OVER HAVNEN

40 KUNST-PLADS

28

COPENHAGEN TOWERS

41 HÆNGENDE HAVER

BIRKETRÆSOLIE TIL DIN KROP

CITY
NYT SPA

Wellness-bølgerne skyller videre, og et nyt spa har lagt sig efter den sene-
ste. Avalon Spa i Vendersgade tæt ved
Nørreport byder selvfølgelig på jacuzzi,
sauna og dampbad, men nyskabelsen
er at du her ringer og fortæller hvor
lang tid du vil afsætte – prisen er
pr. time og ikke afhængig af *hvad* du
vil byde din blege vinterkrop. Når du

ankommer, finder du sammen med
personalet ud af hvad der skal ske:
'mudderindpakning', 'varme sten og
birkeetræsolie' eller noget helt tredje.
Til indretningen er brugt ikke mindre
end 325.000 mosaiksten, og arkitek-
ten bag er den samme der stod for
ombygningen af designhotellet Fox ved
Jarmers Plads.

TELEPENGE TIL MEGA VEGA

Drømmen om et nyt Mega Vega med
plads til 5.000 koncertgæster er kom-
met lidt nærmere en opfyldelse – sidst
i november meldte telegiganten TDC
sig nemlig med et to-cifret millionbeløb
som hovedsponsor for projektet. Der

VESTERBRO
MUSIK

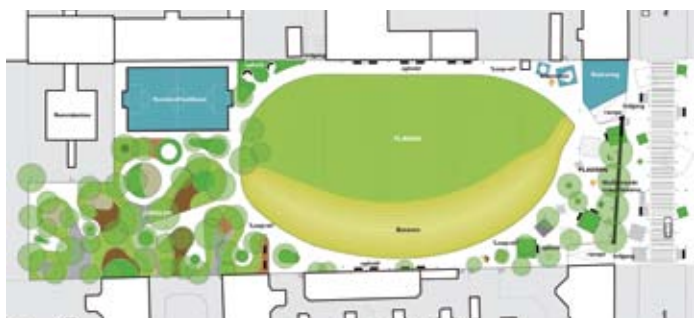
skal dog bruges flere penge hvis rock-
flagskibet skal søsættes, og i øjeblikket
har Vega derfor en ansøgning om yder-
ligere 11 millioner kroner liggende hos
kommunens kultur- og fritidsudvalg.

SAY WHAT?

DANMARK
VEJR OG SPROG

I disse dage er der meget snak om at
København, og resten af Danmark, ikke
kan tiltrække kvalificeret arbejdskraft
fordi skatten på indkomst er for høj.
Skal man tro Time Magazine Europe,
er der dog i hvert fald yderligere to
grunde til problemerne: trøstesløst vejr
og et uforståeligt sprog. Det skriver
det amerikansk/britiske magasin i en
artikel den 26. november der ellers
udnævner Danmarks konkurrenceevne
til verdens tredjebedste (efter USA og
Schweiz). Men måske skal DMI og Dansk
Sprognavn inddrages i bestræbelserne
på at gøre det endnu bedre?

PARK MED BANAN

NØRREBRO
NY PARK

I Nannasgade, der løber midt mel-
lem Nørrebrogade og Tagensvej, har
der længe ligget en stor, ubebygget
græsplæne. I 2004 var det kommunens
plan at bygge nye boliger på grunden,
men nu er beboerne ved at få trum-
fet en plan om en ny park igennem.

Parken indeholder blandt andet en stor
"banan" der både skal fungere som
legelandskab og tribune hvorfra man
kan følge med i hvad der nu sker på
den store plæne. Og hvad skal barnet
hedde? BaNanna Park, selvfølgelig.
Beboerne håber på åbning i 2009.

>KBHkort

ÅRHUNDREDETS TEATER?

Så er der ikke længe til at det nye skuespilhus slår dørene op. Helt præcist er det den 16. februar Operaens beslægtede genbo åbner scenen med en velafprøvet klassiker: Shakespeares Hamlet. Uanset om man kan lide husets skarpt skårne former eller ej, så lader

det til at de 800 millioner kroner er godt givet ud. Skuespilleren Henning Jensen sagde i hvert fald ved en nylig rundvisning i huset at den nye Store Scene er "dét teaterrum som arkitekter i årtier – måske århundreder – har forsøgt at skabe".

CITY

TEATER

KONGELIG KLUB

Prinsgemalen åbnede det allerede i juni, men nu er der for alvor ved at komme gang i Kongelig Dansk Yachtklubs gemakker i Tuborg Havn. Huset er nemlig ikke forbeholdt sejlere der svinger deres 50-fods lystbåde ind til rælingen. Almindelige dødelige kan også nyde udsigten over vandet, mens

de sætter gaffen i retter fra brasseriet Club Royal. Søren Frank fra Berlingske var på besøg i november og gav fire stjerner – ikke mindst på grund af godt design og god arkitektur. Det er Vilhelm Lauritzen Arkitekter der har tegnet huset med de bløde former.

HELLERUP

ARKITEKTUR

ART-CINEMA VS. GAY-BAR

CITY

KULTUR

I 35 år har den lille biograf Posthus Teatret vist film for de københavnere der er mere til europæisk *art* end til amerikansk *Walmart*. Biografens navn kommer af at der i mange år lå et posthus ovenpå lokalerne, men det lukkede i 2006, og den 15. november åbnede i stedet gay-baren Code hvor der er knald på til langt ud på natten. Faktisk så meget knald at det er umuligt at høre noget som helst i biografen nedenunder. Derfor har den været nødt til at lukke, og Carsten Brandt og Tine Blichmann fra Posthus Teatret forsøger nu at få kommunen i tale. Du kan hjælpe dem ved at skrive dig på deres navnliste på www.posthusteatret.dk.

■ KÆMPE KONGRESCENTER

Copenhagen Downtown Congress Center er navnet på et nyt kompleks der skal få København tilbage i kongresbyernes superliga. Centeret vil indeholde Skandinaviens største hotelkompleks med 1.300 værelser, og det er Kim Utzon der tegner. Det nye center står færdigt i 2010 og kommer til at ligge på Kalvebod Brygge.

■ IKKE SKUESPILS-PARKERING

Rådhuset har sagt endeligt nej til at lave en P-kælder ved det nye skuespilhus, blandt andet fordi der allerede er planer om et P-anlæg ved Borgergade – kun 750 meter væk.

■ BOLIG-FUSION

De to bolig-websites vores-bolig.dk og bolius.dk fusionerer og bliver dermed et af landets største websites med uvildig viden og debat om boliger. Læs om alt fra badeværelsesfliser til boliglån på www.bolius.dk

■ NY FORMAND

Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse har fået ny formand. Arkitekt Hans Peter Hagens, der også står bag de kommende Torvehaller på Israels Plads, er ny mand ved forskønnelsesroret.

■ DEN BLÅ PLANET

I december blev seks tegnestuer udvalgt til at komme med hver deres bud på det nye Danmarks Akvarium der skal stå færdigt i Kastrup Havn i 2013. "Det er målet at få en arkitektonisk markant bygning af høj kvalitet som kan stå som et vartegn," fortæller Hans Peter Svendler, Direktør i Realdania.

I Brande er et remise-anlæg fra 1918 blevet til kultur- og konferencecenter.

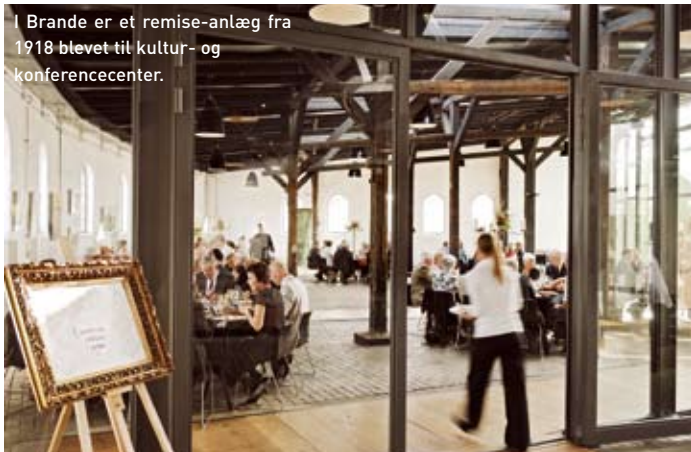

Foto fra København: Hanne Pedersen

NYT LIV I MASKINRUMMET

 NY BOG

 ARKITEKTUR

Der kommer ofte nogle meget spændende rum ud af at omdanne gammel industri til noget helt andet. Tænk blot på spillestedet Pumpehuset eller Brandts Klædefabrik i Odense. Den nye bog *Nyt liv i Maskinrummet* tager på en tur rundt i landet og viser syv gode

eksempler på godt genbrug af industribygninger. Fra København er værestedet Sjakket (se KBH nr. 25) repræsenteret. Kan købes i boghandelen hos Bygningskultur Danmark i Borgergade. 75 kr., Realdania.

KONCERT KALENDER

 INTERNET

 MUSIK

Missede du Editors i Vega eller Marilyn Manson i Valbyhallen? Måske var det fordi du i den almindelige travlhed ikke fik tjekket hvad byen bød på af koncerter, og i så fald er der godt nyt. Den dansk udviklede hjemmeside myeventcal.com er netop lanceret i en version 2.0, og det smarte stykke software går simpelthen ind og scanner din musik på computeren (fx i iTunes) og matcher det med hvad byens scener har på programmet. Så har du en koncertkalender der matcher *din* smag, og den kan ikke blot synkroniseres med iGoogle, iCal og Outlook, men også uploade sig selv til din iPod, så du altid har den ved hånden.

UNDERSKRIV MED USB

 KØBENHAVN

 IT

Det går lidt trægt med at få danskerne til at tage den digitale signatur til sig, og det betyder mere af det gammeldags bøvvl med at sende og modtage alskens papirblanketter og formularer. Københavns Kommune vil have gang i sagerne og giver nu borgerne mulighed for at smutte forbi et borgerservicecenter og på to minutter få en digital signatur på en USB-nøgle. Ud over hurtig betjening er fordelene at signaturen er mobil og kan bruges derhjemme, på jobbet, på den bærbare og alle andre computere man måtte møde på sin vej.

KBH

KBH ApS

Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 95
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Annoncer

DG Media
telefon 70 27 11 55
web www.dgmedia.dk

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
ADM. DIREKTØR
ART DIRECTOR
Anders Digaard
anders@kbhmagasin.dk

REDAKTØR
Tina Brændgaard
tina@kbhmagasin.dk
på orlov til 3. marts

AD Assistent

Janine Schmiechel

Redaktionspraktikant

Gitte Jørgensen

Skribenter

Lasse Korsemann Horne
Morten Lykkegaard
Henrik Jensen
Christine Christiansen
Tina Kristensen
Ulla Danielsen

Fotografer

Ty Stange
Tina Kristensen
Anders Sune Berg

Forside

Fra filmen *Himmelskibet* fra 1918. Læs artikel side 16.

Tryk

Color Print A/S

Oplag

32.000

Distribution

KBH er gratis og kan findes på 260 caféer, i butikker, biografte m.v.

Udgivelsen er støttet af

Realdania

Abonnement

12 blade: 400 kroner
6 blade: 200 kroner
KBH udkommer 11 gange årligt
Klik ind på www.kbhmagasin.dk eller ring 38 16 80 39 (kl. 9-13).

Årets Magazin
MagAwards 2007

Generel Udmærkelse, særområder
MagAwards 2007

ISSN 1901-5038

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

En eksplosiv
teaterleg om

liderlighed
og bananer

DITTE GRÅBØL
THOMAS CORNELIUSSEN
PERNILLE KOCH

& drag queen'en **RAMONA MACHO**

EDISON

19.01. – 16.02.2008 ma.-fr. kl. 20, lø. kl. 17 WWW.BETTYNANSEN.DK
BILLETTER: 33 21 14 90 ma.-fr. kl. 14-18, lø. 14-16 / Billetnet 70 15 65 65

Om magiske lærreder - og broer

Filmens verden er helt sin egen. Du har sikkert hørt nogen sige "Det var ligesom en film," når de skulle beskrive en særlig stemningsmættet, overvældende eller kaotisk situation som de pludselig fandt sig selv i. Hvorfor beskriver man en situation ved at referere til et medie og ikke til en anden situation? Og hvorfor lige filmen? Vi siger sjældent "det var ligesom i en avis" eller "ligesom på computeren".

Filmen er et helt unikt medie der i sig selv bliver til et magisk mikrokosmos. Her akkompagneres en forelskelse af strygerkvartetter og et drama af buldrende paukatrommer. Her er livet ikke et kaos af sanseindtryk, men en række begivenheder med en logisk sammenhæng. I filmen suges vi ind i en forståelig verden hvor der udspiller sig en *historie*. I filmen oplever vi ting der er meget 'større' end vores hverdag. I filmen kigger vi bare på, så det første kys er ikke nervøst og kejtet, men smukt og orkestreret. Filmen kan gøre det prosaiske magisk.

Og sådan er det også med byer på film. København flimrer forbi dig hver dag. Du går dine vante veje. I dit vante supermarked. På din vante café. Og dog sker der så meget omkring dig at det er svært, sådan rigtigt, at skruer København sammen til én mental størrelse. Men det kan du når byen bliver til et lærred du kan male dit eget liv på - når byen bliver til film. Dét er emnet for månedens store artikel: Det magiske København.

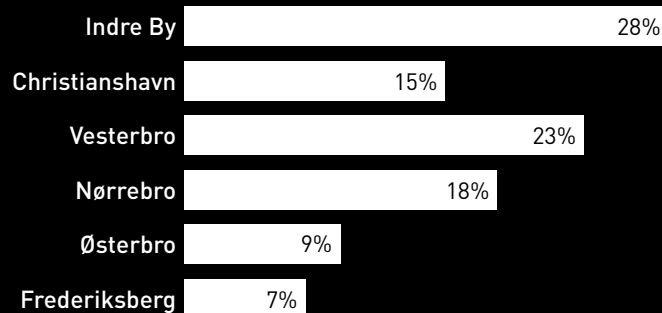
Så blev der valgt en fast broforbindelse over havnen, og det blev A.P. Møller-fondens løsning med hele fire nye broer der vandt Borgerrepræsentationens gunst. Hvad A.P. Møllerfondens forslag *ikke* omfatter, modsat det 'konkurrerende' forslag fra Realdania, er en parkeringskælder ved Skuespilhuset og en ny plads på Kvæsthusbroen lige ved siden af. Så de bliver nok ikke til noget, og det er en skam. Kvæsthusbroen er oplagt til en ny plads med caféer, markeder og havneudsigt, og når man bygger et nyt, stort skuespilhus, skulle man mene at det var god stil at gæsterne også kunne komme af med deres bil. Den offentlige trafik er for mange endnu ikke så udbygget at den er et reelt alternativ til bilen. Kommunens frygt er at en P-kælder vil trække flere bilister til byen, men hvis det er dét der er frygten, kan man jo blot nedlægge et tilsvarende antal P-pladser i gaderne omkring. Så ville der blive plads til bredere fortove på Bredgade og Store Kongensgade, og Skt. Annæ Plads kunne blive en flot, parkeringsfri boulevard - direkte til Skuespilhuset! AO

Vi har efterhånden været så vidt omkring i vores populære Old School serie at vi nu har afsluttet den. Allerede i næste nummer genopstår den dog i en ny form.

JANUAR 2008

Månedens spørgsmål lød

Hvilken bydel i København kan du bedst lide at være i?

Endeligt resultat opgjort 18. december 2007
I alt 210 afgivne stemmer.

Centrum vinder, men får konkurrence af byens hippe brokvarterer.

Gamle, hyggelige Indre By bevarer titlen som byens mest populære bydel, men den får stærk konkurrence fra Vesterbro der har overtaget rollen som byens mest hippe brokvarter fra Nørrebro. Caféer, Vega og bysanering har gjort det gamle arbejderkvarter både pænere og mere spændende.

Målt på antal caféer og kulturtilbud er Christianshavn egentlig ikke en af byens mest sprælske, men mon ikke de gamle gader, kanalerne - og måske Christiania - trækker op for mange københavnere. I hvert fald havner Christian IV's hollandsk inspirerede bydel på en pæn fjerdeplads.

De 'pænere' og mindre livlige bydele Østerbro og Frederiksberg havner i bunden af listen.

NYT SPØRGSMÅL

Hvad mener du der bør ske med rygeforbuddet på de københavnske barer og caféer?

- A Det burde afskaffes
- B Det skal forblive som det er nu
- C Det burde udvides til alle barer og caféer - også dem under 40 m²

Stem på www.kbhmagasin.dk til og med den 17. januar.

RYK H.C. ANDERSEN SLOTTET TIL ØRESTAD

Ned med H.C. Andersen Slottet eller Tivoli til Ørestad? Der er en tredje vej...

Månedens idé af Jesper Boe Jensen

Det fine H.C. Andersen Slot på Rådhuspladsen lever en lidt omtumlet tilværelse i disse år. Først skulle det rives ned for at gøre plads til Tivolis planer om et hoteltårn tegnet af Norman Foster. Så blev tårnet afvist af Borgerrepræsentationen, og slottet skulle fredes. Bagefter viste det sig så at slottet slet ikke var et slot og i øvrigt heller ikke kunne fredes. Og endelig kom så forslaget om at flytte hele den gamle Tivolihave til Ørestaden. Ingen af disse idéer fungerede rigtigt, men det har H.C. Andersen Slottet på den anden side jo heller aldrig gjort. Så hvorfor ikke kombinere de mange forslag og flytte slottet til Ørestad Down Town? Frilandsmuseet flytter jo rask væk bygninger på tværs af landet. Det lille slot fra 1897 ville give et tiltrængt pust atmosfære og historik til den megen stål og glas, der ellers hersker på Vestamager, og kunne indrettes til restaurant eller café. Så kunne Tivoli med ren samvittighed gå i gang med at opføre en bygning med lidt mere format til Danmarks hovedstads mest centrale plads!

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

EMPIRE BIO

Skoubogade

Fra skosåler til Sarah Bernhardt-kager

Den lille Skoubogade ligger som blommen i et æg mellem Skindergade og den del af Strøget hvor Nygade og Vimmelskaftet mødes. På trods af sin undseelige størrelse kender kageglade københavnere den minimale gade ganske godt, for det er her det legendariske konditori La Glace siden 1870 har serveret højtbelagte flødeskumskager i traditionsrige omgivelser.

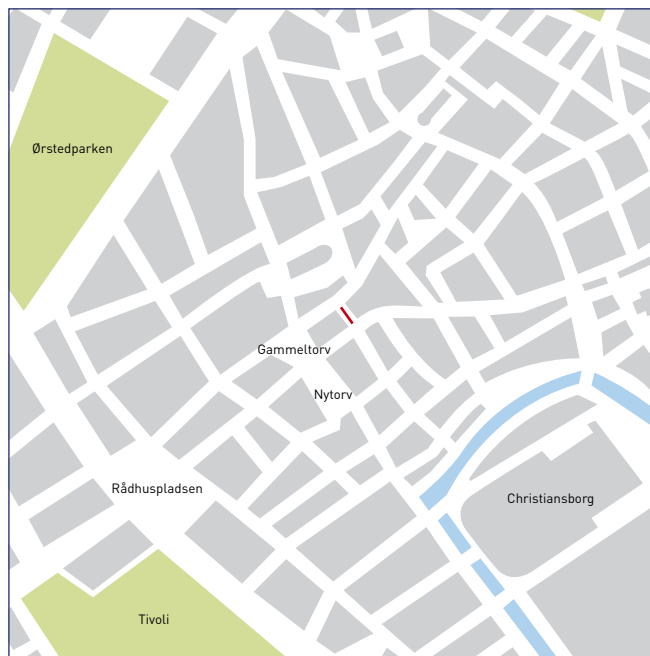
Skoubogades historie griber imidlertid meget længere tilbage. Den korte gade er nemlig intet ringere end en bid af det ældste københavnske gadenet. I middelalderen fungerede gaden som den østlige side af Gammeltorv, der på det tidspunkt beslaglagde et noget større areal end i dag, og det var netop på østsiden byens skomagere holdt til. Det er herfra gadens navn stammer.

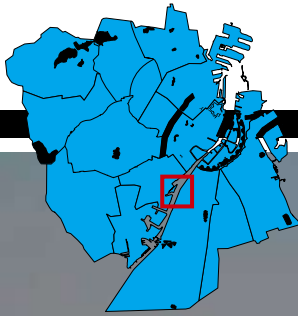
Skoubogade får sin endelige benævnelse i 1700-tallet, men lever indtil da en navnemæssigt omflakkende tilværelse. I 1440 kaldes gaden for *Skomaghere bodher*, og lidt senere i århundredet dukker afløseren *Suderboder* op – et andet ord for skomager. I 1498 finder endnu en omdøbning sted, denne gang til *Skoboderne*, og den variant får lov at hænge ved, indtil nutidens navn slår igennem et par hundrede år senere.

Skoubogade flirter kortvarigt med ikke-skorelaterede navne og er en overgang omkring 1600-tallet ikke alene en del af Vimmelskaftet – men faktisk netop den lille 'tap' der giver gaden sit pudsige navn. Nygade var endnu ikke anlagt, så Vimmelskaftet måtte bøje om ad Skoubogade for at nå ud på torvet. Det vinkelrette knæk, denne akrobatiske, infrastrukturelle manøvre skabte, mindede om det borsving man kaldte et vimmskaft.

I dag er der ikke en eneste skomager tilbage i Skoubogade, men historiske vingesus blæser stadig blandt byens bedste kager.

Gitte Jørgensen

Den nye bro kommer formodentlig til at hedde 'Holmenbroen'. Her er det 3xNiensens forslag, men den endelige udformning afgøres ved en arkitektkonkurrence.

NY BRO OVER HAVNEN

I flere år har der været fremlagt forslag om tunneler, pendulfærger og broer der skulle knytte den ensomme Opera og det nye Skuespilhus sammen. Nu er en cykel- og gangbro vedtaget.

Tæt på – og dog uendeligt langt borte. Det har været situationen for Operaen og Holmens mange uddannelsesinstitutioner i de senere år. Derfor besluttede to almene fonde at de hver ville skænke København en bro der skulle forbinde Indre By med Holmen.

Realdania var først ude med et bud på en slangeformet bro mellem Skuespilhuset og Operaen. Broen var en del af et større projekt der også omfattede en plads på Kvæsthusmolen og en parkeringskælder til 850 biler.

I sommer løftede A. P. Møllers Fond sløret for en alternativ bro-gave til byen: En knejsen-

de cykel- og gangbro fra Nyhavns rolige side til Christiansholm samt tre oplukkelige småbroer der skal forhindre at byens lystsejlere bliver spærret inde i Christianshavns kanaler.

VALGET

”Det vigtige ved vores forslag er at det binder to bydele sammen og ikke bare to huse,” forklarer Bo Bøje Larsen fra 3xNielsen der har tegnet udkastet til 'A. P. Møller-broen'.

Dermed adskiller forslaget sig fra både pendul-færger, gangtunnel og Realdanias bro der først og fremmest forsøger at knytte Operaen til Indre By.

”For os handler det ikke om at fragte operagæster frem og tilbage,” forklarer Teknik- og Miljøborgmester Klaus Bondam.

”Det er et spørgsmål om at sikre en fornuftig rute mellem Indre By, Holmen og Amager.”

Kommunens Teknik- og Miljøudvalg takkede derfor ja til A. P. Møllers bro idet udvalget frygter at Realdanias bro + parkeringskælder vil trække flere hundrede biler ind i byen – dagligt.

”Realdanias bro-løsning var i højere grad en bro som ville løse

biltrafikken,” forklarer Anne Vang, ordfører for Socialdemokraterne, der er godt tilfreds med beslutningen.

”Nu får vi en 'københavnbro' der tilgodeser cykeltrafikken og trafikalt sammenbinder to bydele.”

Før københavnerne kan krydse havnen tørskoet fra Kongens Nytorv til Holmen, skal der gennemføres en arkitektkonkurrence der afgør broens endelige udseende og placering. 'Holmenbroen' – som den allerede er blevet døbt i politiker-munde – forventes at lægge ryg til de første cyklister i 2011. <<

BROFAKTA

- Broen forventes at åbne i 2011.
- Etableringen betales af A.P. Møller-fonden, mens kommunen skal stå for vedligeholdelsen.
- Et flertal bestående af S, SF og R valgte A.P. Møller-fondens løsning.

3xNielsen og A.P. Møller-fondens løsning er at bygge hele fire nye broer der både skal binde Holmen bedre sammen, og binde resten af byen sammen med Holmen.

KARRIERE

Flæsketorvet 57-67
Kbh V
33 21 55 09

STEDET

Karrierefremstød i Kødbyen

Slagtere på kunstbar

En tæt summen af varevogne og småsludrende slagtersvende fylder den kolde formiddagsluft, mens en lavthængende vintersol forvandler de omkringliggende, hvide bygninger til et stort, blændende islandskab.

Vi befinder os på det travle Flæsketorv i Vesterbros gamle Købby, og det er umiddelbart svært at forestille sig at det er her – blandt fjerkræ og flæskefars – man skal finde Københavns nye in-sted.

Men det er det. I en afsides krog af det trafikerede torv byder det lyserøde, neonbøjede ord 'Karriere' velkommen, og indenfor i varmen er der ikke færre

end 600 m² bar, restaurant – og ikke mindst kunst – at boltre sig i. Men hvorfor lige Kødbyen?

"Fordi det bare er et fantastisk område. Vi ville ligesom noget andet med hele projektet. Så bliver vi også nødt til at lægge os et andet sted," forklarer Lærke Hein der sammen med brormand, Jeppe, allerede for fire år siden undfangede ideen om en anderledes bar i København. Nu har fantasien taget form, og interessen har siden åbningen i november været overvældende.

"Jeg kan tydeligt mærke herinde at mange unge mennesker nok har savnet et sted hvor de både kunne spise god mad, drikke nogle gode drinks og

faktisk også danse og hygge sig bagefter," fortæller Lærke Hein og understreger samtidig at hele idéen med Karriere er at være et sted for alle.

Og tror man at en alternativ kunstbar får de kødarbejdende naboer til at rynke brynene, tager man ganske fejl.

"Alle slagterne kommer ind og drikker en fyraftensøl klokken halv ni om morgenen når jeg sidder og prøver at vågne med kaffen. Det er enormt hyggeligt," griner den stolte ejer.

Og hyggeligt er der i den tidligere kødhal – uanset om humøret er til kunstværker eller bare en kold fra kassen.

Af Gitte Jørgensen • foto Anders Sune Berg

COPENHAGEN X

Copenhagen X er en åben by- og boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center

COPENHAGEN X – DIN GENVEJ TIL BYENS FORANDRINGER. FØLGER DU MED?

Med Copenhagen X nyhedsbrev får du overblik og indblik i hovedstadens forandring og bliver løbende opdateret om byens udvikling og aktiviteter.

Tilmeld dig nu på www.copenhagenx.dk eller send din e-mailadresse via sms: Skriv **nyhedsbrev** peter@petersen.dk og send til 1231.

Alm. sms-takst / kan ikke fortrydes

» DEN STORE KØBENHAVN PÅ FILM

Magiske København

Vintermørket har sænket sig over byen, og hverdagens København er blevet grårumset. Det er tid til at blænde op for byens fantasifulde alter ego - tag med på opdagelse i Filmens København.

Af Tina Brændgaard og Jeppe Villadsen

København

På det store lærred ser alting meget mere spændende, vildt og smukt ud, og det gælder også København. Siden byen indledte sin filmkarriere tilbage i slutningen af 1800-tallet, har den haft besøg af både en hidsig fortidsøgle, fredselskende marsmænd og spanske terrorister – og spillet rollen som alt fra hyggelig og romantisk til farlig og futuristisk. Ja, en rolle som selveste New York i Thomas Vinterbergs *It's all about Love* fra 2003 er det også blevet til. Men den sande historie om København som filmby begyndte engang for længe, længe siden i et snedækket Fælledparken: Kongelig hoffotograf Peter Elfelt sætter sit kamera op og instruerer en grønlandsk kolonibestyrer i hvordan han skal komme kørende med sin hundslæde, forsvinde ud af billedet og komme tilbage igen. Hele optrinet varer ikke mere 30 sekunder, men filmoptagelsen *Kørsel med grønlandske Hunde* fra 1897-98 bliver betragtet som den første danske film optaget i Danmark af en dansker. »

|| Vi ved jo godt hvordan København er, men kunsten gør den magisk og giver den en aura som får os til at opleve byen på en anden og måske lidt mere interessant måde.

» En slags UFO svæver ind over Valby i et tidligt bud på en dansk science-fiction film. Heldigvis har marsmændene i *Himmelskibet* fra 1918 ikke onde hensigter.

Foto: Filmcompagniet

- I *The Prince & Me* fra 2004 mødes der med den helt brede romantikpensel da den amerikanske collestuderende kommer til København for at få sin danske prins. Hovedrollen spilles af Julia Stiles der også har en større rolle i action-trilogien om *Jason Bourne*.

Byens huse

På de dage
da lys og luft flyder
sådan
at alle Byens huse
fra Rådhuset til Illum
og SAS
ligner filmkulisser
da de alle sammen ser
ud som om de
bare for 10 minutter
er anbragt for at et
elskende par
kan komme forbi
og se månen effektivt
ophængt bag dem
på dé dage
holder jeg mest af byen

Dan Turéll
- fra digtsamlingen
Alhambra Blues 1983

//

Nattevagten brød med vores gamle gemytlige beskedenhed og jantelov vendt imod os selv og viste at en fuldstændig utroværdig, vanvittig og underholdende handling godt kunne finde sted i København

» FREDelige MARSMÆND

Der bliver hurtigt skruet op for både filmlængden og dramatikken, og København begynder at optræde som genkendelig location i en lang række danske film.

"*Afgrunden* fra 1910 er en af de første længere danske film, og den foregår ude på Frederiksberg," fortæller lektor Peter Schepelern der er en af Danmarks største film-eksperter. Hr. Film, kaldes han af nogle. I *Afgrunden* havner dansk stumfilms internationale superstjerne, Asta Nielsen, i skidt selskab med en flok cirkusartister.

"Til sidst bliver hun ført væk af politiet, og man ser hende gå ned ad trappen i den der bygning ude ved Lorry. Der træder byen frem

som stærkt genkendelig for et 1910-publikum," forklarer Peter Schepelern.

Årene fra 1910 og frem er dansk films guldalder, og i 1918 blænder Nordisk Film op for et stort opsat science-fiction drama med titlen *Himmelskibet*. I filmen får København besøg af en ufo fra planeten Mars. Heldigvis har besætningen ikke lagt ondskabsfulde planer om at overtage jorden, og det indkopierede rumskib svæver blot en fredelig tur ind over Valbys tage.

ÅH JEG ER SÅ GLAD I DAG!

I løbet af 1920'erne vågner det store Hollywood op til dåd, og selv om dansk film forsøger at fastholde en international linie, går det ifølge

Foto: fotograf ukendt - DR/Filmlid- & Paalantkvet

– Første gang udlandet er i København for at optage en spillefilm er i 1952 hvor Danny Kaye giver den som H.C. Andersen foran Rundetårn.

Peter Schepelern kun ned ad bakke herfra. Værd at nævne er dog Carl T.H. Dreyers *Du skal ære din Hustru*.

”Den handler om en ganske almindelig familie med en flok børn der bor i en lidt trang lejlighed på Christianshavn, og der er nogle skud hvor man direkte kan se volden. Det er en fin skildring af almindeligt københavnerliv anno 1925,” fortæller han.

Da lydfilmen melder sin ankomst i begyndelsen af 30erne, bliver det endnu sværere at konkurrere med især Hollywood, og alle de små filmlande lukker sig om deres eget publikum. Dansk film bliver et lokalt fænomen der i skyggen af depression og optræk til krig insisterer på hjemlig hygge og hvad Peter Schepelern kalder for ”yderst eskapistisk

begejstring”. I syngefilmen *Panserbasse* fra 1936 går begejstringen ud over København.

”I åbningen af *Panserbasse* er man oppe i en lejlighed der tilsyneladende ligger inde i et af de der tårne i Vendersgade og Gothersgade ved Sotorvet. Og deroppe står Ib Schønberg og kigger ud over byens tage og skråler ’Åh jeg er så glad i dag!’”

NYHAVNS BÆRME

Men tyske nazister står på spring, og besættelsen 9. april 1940 sætter sit præg på hverdagen i København og på den måde byen bruges i film. *Afsporet* fra 1942 er en dystert *film noir* om en overklassekvinde med hukommelsestab der kommer på afveje.

”Hun havner det værste sted man kan have i København, nemlig i Nyhavn, blandt alle mulige tvivlsomme eksistenser! Og på den måde er det en interessant skildring af det mørke under-København som nu for længst er glemt. Dengang samledes samfundets bærmere jo i Nyhavn, og det var effektivt at have en overklassekvinde gående rundt der,” fortæller Peter Schepelern.

I dansk films første gyser, *Mordets Melodi* fra 1944, kan ingen vide sig sikker i Københavns gader der er forvandlet til en seriemorders regnfulde og uhyggelige territorium. 50ernes film ryster dog hurtigt besættelsen og mørket af sig og vender tilbage til 30er-hyggen. Det gamle København er gemytligheden selv i *Det var på Rundetårn* fra 1955, og alt ånder fred og idyl – måske med undtagelse af Gabriel

DE UDENLANDSKE

Gysermesteren Alfred Hitchcock har indspillet dele af to af sine film i København, men også andre, mindre kendte, instruktører har valgt at henlægge deres historier til den danske hovedstad. Det er der kommet en stribe lystige, pudsige og helt igennem usandsynlige københavnerbilleder ud af.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN, 1952

Med Danny Kaye i den syngende titelrolle. Masser af idylliske københavnerbilleder af det historiske København, men det er så som så med realismen. H. C. Andersen sejler fra Fyn og ankommer til Kronborg på den anden side af Storebælt!

ANASTASIA, 1956

Ingrid Bergman spiller den zar-datter som nogle mener undslap henrettelsen efter den russiske revolution i 1917. I filmen besøger hun den gamle zar-moder i København, virkelighedens prinsesse Dagmar der efter revolutionen levede sine sidste år i landflygtighed i sit fødeland Danmark. Bergman ankommer til den ægte Hovedbanegård og med Tivoli i baggrunden, men herefter taber filmen forankringen i historien. I virkeligheden boede Dagmar på det efter kongelige forhold meget beskedne Hvidøre ved Skodsborg, men i filmen har man indloget hende på et kongeligt slot. Og vel at mærke ikke et dansk kongeslot, men det engelske herresæde Knebworth House (som nogle måske husker som Batmans barndomshjem, Wayne House, i *Batman*-filmen fra 1989).

Anastasia byder også på optagelser af Det Kongelige Teater, Livgarden og Eremitagen, men indeholder ellers først og fremmest indendørs optagelser i fornemme højloftede lokaler. Rollen som zar-datter, der indbragte Bergman en Oscar, betød Bergmans comeback i USA.

SARPE SKUD I NYHAVN ('HIDDEN FEAR'), 1957

Oplev Buster Larsen og Tove Maës i en amerikansk politikrimi! Den amerikanske politimand Mike Brent ankommer til København fordi det danske politi har anholdt hans søster Susan for mordet på hendes noget suspekte kæreste. Den overvejende engelsksprogede film bruger københavnerlokaliteter som Nyhavn, Kongens Nytorv, H. C. Andersens Boulevard og Hotel d'Angleterre foruden optagelser fra Strandvejen og Hundested.

– Olsen-Banden filmene er måske den største samlede dokumentation af København på film. Her sælger Egon Olsen og Benny Frandsen bananer foran Domhuset på Gammel Torv.

Foto: fotograf ukendt - DR/Filmlid- & Paalantkvet

REPTILICUS, 1961

King Kong møder Jurassic Park! Bent Mejding og et kæmpemonster i 60ernes København. Halespiden af en nedfrosset forhistorisk kæmpeøgle bringes til Danmarks Akvarium, men

tør uheldigvis op og forvandler sig til et gigantisk uhyre der trasker omkring i Indre By. Det hele ender med at den danske hær nedkæmper monstret på Rådhuspladsen med en forgiftet bazookagranaat

Med en purung Bent Mejding som ingeniør og førsteelsker og Dirch Passer der leverer en af sine mest gyselige præstationer som syngende vicevært!

Reptilicus blev skudt i to versioner samtidigt: En dansk instrueret af Poul Bang og en eksportversion til det engelsktalende marked instrueret af Sidney W. Pink. Filmen har status som et kæmpemonster i dansk filmhistorie. Produktionselskabet bag den forbød i mange år sine ansatte at nævne filmen, men i dag har den opnået international kultstatus som en af filmhistoriens værste monsterfilm.

THE COUNTERFEIT TRAITOR, 1962

Eller på dansk *Den falske Forræder*. I denne Anden Verdenskrigs-spionthriller har du mulighed for at se Poul Reichardt og Louis Miehe-Renard spille over

for William Holden og Klaus Kinski. Der er dog kun mindre roller til de brave danskere, men en pæn del af filmen udspiller sig i København.

BAG JERNTÆPPE (TORN CURTAIN), 1966

Solidt og stjernebesat koldkrigsdrama fra en Hitchcock der har sine bedste film bag sig. Paul Newman og Julie Andrews har hovedrollerne i denne film der undervejs viser sekvenser fra 60ernes

København: Filmen starter i København, og i en scene sidder Hitchcock sammen med et barn på Hotel D'Angleterre.

En anden vigtig rolle spilles af en antikvarboghandel som Hitchcock mærkeligt nok har valgt at placere i Nyhavn der på det tidspunkt ikke havde skyggen af studenterfims – men tværtimod masser af sømandshørm, og boghandler var altså ikke en del af repertoireet på datidens øretævernes kajplads.

» Den københavnske underverden i skikkelse af Kim Bodnia og Mads Mikkelsen gør byens gader usikre i den første Pusher-film fra 1996.

W Triers debutfilm *Forbrydelsens Element* foregår i et mærkværdigt halvgermansk Europa, men er jo faktisk optaget på en nedlagt glasfabrik i Kastrup.

Axels debutfilm *Altid Ballade* fra 1955 der kaster et mere nøgternt blik på byen.

”Det er faktisk en rigtig god socialrealistisk film om livet i arbejderklassens København. I virkeligheden en realisme der peger hen imod 1960erne,” forklarer Peter Schepelern.

”50erne var også et årti hvor man problematiserede ungdommen. Det begyndte selvfølgelig i USA med *Øst for Paradis* og *Rebel Without a Cause*. Unge var læderjakker og *trouble*, og der kom tilsvarende danske film.”

De danske pendanter iscenesætter København som centrum for en ny ungdoms ryggesløse handlinger og problemer – blandt andre Ghita Nørbys filmdebut *Ung Leg* fra 1956 og den kontroversielle *Bundfald* fra 1957 hvor der virkelig foregår grimme ting i storbyen. Filmen handler om en ung naiv jyd der kommer til København og havner i noget snavs med nogle trækkerdrengene på Rådhuspladsen.

FILMFOND

Manglende støtte til udenlandske produktioner betyder at København går glip af vigtig branding.

København dyster med andre europæiske storbyer om at blive mere brugt i udenlandske spillefilm, og konkurrencen er hård. Der er nemlig mange penge og stor brandingværdi at hente når et udenlandsk filmhold kommer til byen for at optage en film og senere sender den ud til et stort internationalt publikum. Men hvor de fleste andre europæiske storbyer har en offentlig støttet fond der investerer store summer i udenlandske filmproduktioner, er den private *non-profit* organisation Oresund Film Commission (OFC) en af de eneste der arbejder målrettet mod at tiltrække internationale filmproduktioner til København og Sydsverige. Og det arbejde er ifølge kommissionens konsulent Ulrik Bolt op af bakke.

Oresund Film Commission tilbyder udenlandske filmproduktioner gratis rådgivning, pressearbejde og formidling af kontakt til danske filmarbejdere, og den har siden etableringen i 2003 arbejdet forgæves for etableringen af en offentligt støttet, regional filmfond. Ifølge Ulrik Bolt mangler der økonomisk opbakning fra Københavns Kommune. I storbyer som London og Berlin får udenlandske filmproduktioner refunderet en stor procentdel af det samlede budget hvis de vælger at filme i den pågældende by, og det betyder ifølge Ulrik Bolt at der for eksempel i Berlin bliver indspillet tyve Hollywood-film om året. I København er tallet til sammenligning cirka én hvert femte år, og det giver Berlin en enorm eksponering som København altså går glip af.

Se mere om OFCs arbejde på www.oresundfilm.com

KONKURRENCE

VIND FILMPAKKE MED 5 DVD-FILM
(*Voksne Mennesker, Arven, Fidibus, Drabet* og *Pusher* trilogien)

En af Hollywoods store, kvindelige stjerner har danske aner. Hvem?

- A Scarlett Johansson
- B Kirsten Dunst
- C Claire Danes

Send dit svar til quiz@kbhmagasin.dk senest den 27. januar. Skriv "filmquiz" i emnefeltet. Vinderen får direkte besked og modtager præmien med pakkepost.

Præmie sponsoreret af Nordisk Film

EN OM'ER

Ungdomstendensen fortsætter ind i 60erne med Klaus Rifbjerg og Palle Kjærulff Schmidts nybølgeinspirerede *To* fra 1964 om to unge mennesker der bare løber frejdigt rundt i Københavns hyggelige gader. Desværre genlyder filmårtiet nok højst af en fortidsøgles rædselsvækkende trampen gennem Indre By. Øglemonstret i den dansk/amerikanske coproduktion *Reptilicus* fra 1961 bliver til sidst nedkæmpet på Rådhuspladsen med en forgiftet bazookagranat, men filmen, der har opnået international kultstatus som filmhistoriens værste monsterfilm, kostede i mange år kva-

jebajere til de af produktionsselskabet Sagas medarbejdere der vovede at nævne den med ét eneste ord.

Hos Nordisk Films Kompagni fejrer de til gengæld succes med *Olsen-Banden* filmene der rigtig får vind i sejlene i løbet af 70erne, og ifølge Peter Schepelern udgør den største samlede dokumentation af København.

"Byen er en vigtig medaktør og spiller hele tiden ind i handlingen, og på den måde har de vækket stor genkendelsesglæde i københavn-erne."

Men først med *Nitten røde Roser* fra 1974 og *Hærværk* fra 1977 begynder København lige så stille at ryste sit lidt provinsielle image af sig og springe ud som moderne og selvbevidst. Det sker ifølge Peter Schepelern også i erkendelse af at man sagtens kan fortælle dragende historier om vores egen lille andedam og lave storbyuhygge-stemning i København.

"Triers debutfilm *Forbrydelsens Element* foregår i et mærkværdigt halvgermansk Europa, men er jo faktisk optaget på en nedlagt glasfabrik i Kastrup. Det er udtryk for meget kreativ *location-scouting* hvor vores ganske almindelige by pludselig ser ud som en sælsom futuristisk undergangskulisse."

SELVFED OG SMART

Lars von Triers *Forbrydelsens Element* fra 1984 er dog en enlig københavnersvale i et årti hvor der generelt bliver lavet få film, men i 1994 fejrer Ole Bornedals populære gyser *Nattevagten* al tvivl om Københavns værdi som interessant filmkulisse eftertrykkeligt af banen. »

– Alfred Hitchcock har to gange været på besøg i København for at optage filmscener. Anden gang var i 1969 for at optage koldkrigthrilleren *Topaz* der blandt andet udspiller sig omkring Rådhuspladsen.

Foto: Scanbox

TOPAZ, 1969

Hitchcocks tredjesidste film. Gedigen koldkrigthriller, men bestemt ikke en af hans bedste. En del af filmen foregår i København hvor der både er scener fra Rådhuspladsen, omkring Den Russiske Ambassade

på Østerbro og på Frederiksberg ved krydset mellem Finsensvej og Dalgas Boulevard – apoteket man kan se ligger der stadigvæk. På 'Den Permanente' – den nu nedlagte udstillingshal på Vesterbrogade – udspiller der sig nogle klassiske Hitchcock-forfølgelsesscener. John 'Blake Carrington' Forsythe har en større rolle i filmen.

EN DAG VED STRANDEN (A DAY AT THE BEACH), 1970

Denne på alle måder obskure komedie med Peter Sellers i en mindre rolle kom aldrig op i biograferne. Roman Polanski, som skrev manuskriptet, skulle også oprindeligt have

instrueret, men endte med at overlade det til den mindre kendte Simon Hesera. Den rudimentære handling udspiller sig især i Nordsjælland, men Sellers og co. lægger også vejen forbi København.

SYV MORD I KØBENHAVN (SETTE SCIALLI DI SETA GIALLA), 1972

Den italienske thriller gik i de danske biografer under titlen *Syv mord i København*. Filmen er en yderst mystisk italiensk-dansk hybrid idet hele filmen

udspiller sig i København, men der er i virkeligheden tale om en helt igennem italiensk produktion uden en eneste dansker på rollelisten.

Filmen er i øvrigt guf for retrofolket da den er gennemsyret af dansk 60er-designtradition med Panton og PH i lange baner. Udendørsscenerne er optaget i området omkring Kongens Nytorv, Nyhavn, Rådhuspladsen samt en enkelt tur over Langebro.

SEXY GIRLS OF DENMARK, 1973

Sexy Girls of Denmark – eller 'Dan Ma jiao wa' som er originaltitlen på denne lystige omgang Honkong-porno med Poul Glargaard og Birte Tove sammen med en flok

kinesiske skuespillere. Det er desværre ikke lykkedes redaktionen at komme til at se filmen, men vi skulle være på sikker grund når vi slår fast at der er tale om en erotisk komedie. Og, skal man tro dem der har set den, hverken en særlig sjov eller sexet af slagsen. Men Poul 'Jul i Gammelby' Glargaard i hede favntag med den kinesiske babydoll Li Ching i københavneromgivelser er måske alligevel et kig værd.

KVIKSAND (BLOODLINE), 1979

Audrey Hepburn og James Mason spiller hovedrollerne i denne thriller om en medicinaldirektør der myrdes, og datteren der begynder at modtage dødstrusler. Filmen, der er optaget i en kavalkade

af europæiske storbyer, lægger også vejen forbi København.

OVIRI (THE WOLF AT THE DOOR), 1986

Henning Carlsens dansk-franske film om den franske maler Paul Gauguin. Donald Sutherland spiller maleren der ikke kan holde fingrene for sig selv og lader sin danske kone Mette og deres fælles børn sidde og

kukkelure i København, mens han selv fjører rundt med en masse modeller – ikke mindst den fjortenårige Judith Molard der spilles af en kun attenårig Sofie Gråbøl. Rollen indbragte hende en Bodil. På rollelisten er også Max von Sydow som August Strindberg og folkekære danske skuespillere som Ghita Nørby, Jørgen Reenberg og Morten Grundwald.

KÆRLIGHEDENS MELODI (PYAAR KA TARANA), 1993

Noget så eksotisk som et indisk Bollywooddrama på dansk grund. Der er dømt klassisk indisk kærlighedsforvikling, og så er der bil- og bådjagter i Københavns

gader og kanaler! Henning Sprogøe blander sig i det indiske og skiftevis hindi- og engelsktalende cast, og Lasse Spang Olsen er krediteret som fotograf på filmen som man ikke skal se for dens kunstneriske kvaliteter.

FRØKEN SMILLAS FORNEMELSE FOR SNE (SMILLA'S SENSE OF SNOW), 1997

Bille Augusts internationale filmatisering af Peter Høegs succesroman. Størstedelen af handlingen udspiller sig i København hvor Julia

Ormond og Gabriel Byrne i hovedrollerne som Smilla og Mekanikeren prøver at opklare hvorfor en grønlandsk dreng faldt ned fra et tag. Filmen efterlader et stærkt indtryk af et sne-dækket og blåtonet København.

DANSKE FILM I KØBENHAVN

1897/98	Kørsel med grønlandske hunde	1955	Altid ballade
1910	Afgrunden	1956	Ung leg
1911	Ved fængslets port	1957	Bundfald
1918	Himmelskibet	1959	Onkel Bill fra New York
1925	Du skal ære din hustru	1960	Forelsket i København
1935	Danmarksfilm	1961	Reptilicus
1936	Panserbasse	1964	To
1942	Afsporet	1965	En ven i bolignøden
1942	Balladen i Nyhavn	1968	Midt i en jazztid
1942	En herre i kjole og hvidt	1968 –	
1944	Spurve under taget	1998	Olsen Banden
1944	Mordets Melodi	1970	Ang.: Lone
1947	Soldaten og Jenny	1971	Det er nat med Fru Knudsen
1949	Det hændte i København	1974	Nitten røde roser
1955	Det var på Rundetårn	1976	Strømer

”Nattevagten brød med vores gamle gemytlige beskedenhed og jantelov vendt imod os selv og viste at en fuldstændig utroværdig, vanvittig og underholdende handling godt kunne finde sted i København,” fortæller Peter Schepelern.

København bliver fejret, og det fortsætter i film som *Pusher* fra 1996, *Let's Get Lost* fra 1997, *Bleeder* fra 1999 og *Anja og Victor* fra 2001 der uanset handling alle har det til fælles at de er med til at opgradere byen.

”Tidligere ville man måske have sagt ’herregud, København – det er et latterligt sted, her kan en seriøs film ikke foregå’, men her bliver byen *brandet* som et sted der har sine mørke og dystre sider, men som også har sit hyggelige, ungdomsromantiske liv.”

Scenesættelsen af København som mystisk og spændende fortsætter med Christoffer Boes *Reconstruction* fra 2003 og siden *Allegro* fra 2005, og nogle vil måske indvende at København er gået hen og blevet selvfed? Men for Peter Schepelern er det en naturlig udvikling.

”Det er en slags globalisering. Nu siger vi at Ørestaden er et lige så mondænt og centralt sted for mennesker som Berlin eller Kuala Lumpur. Det er der vi står i dag.”

I både Ole Bornedals nyeste film *Kærlighed på Film* fra 2007 og Jannik Johansens *Hvid Nat* også fra 2007 bor hovedpersonen i nye smarte boligblokke i henholdsvis Ørestad og på Christianshavn.

”Det ser smart og moderne ud, og man tænker, gud kan København se sådan ud! Vi ved jo godt hvordan København er, men kunsten gør den magisk og giver den en aura som får os til at opleve byen på en anden og måske lidt mere interessant måde. Men det kommer jo fra os selv, for husene, gaderne og trafiklysene er de samme.” «

– Den dansk/amerikanske co-produktion *Reptilicus* fra 1961 har

1977	Hærværk	2002	Pusher II
1979	Johnny Larsen	2002	Okay
1984	Midt om natten	2002	Elsker dig for evigt
1984	Forbrydelsens element	2003	Reconstruction
1986	Mord i mørket	2004	Kongekabale
1986	Barndommens Gade	2005	Voksne mennesker
1986	Flamberede Hjerter	2005	Allegro
1990	Sirup	2006	Rene Hjerter
1994	Nattevagten	2006	Grønne Hjerter
1996	Pusher	2007	Pusher III
1997	Let's get lost	2007	Kærlighed på film
1999	Bleeder	2007	Hvid nat
1999	Den eneste ene		
2001	Anja og Victor		
2001	En kort en lang		

Foto: Fotograferet udkendte - Off/Bilder - & Palatravnet

LA RÉPÉTITION, 2001

En del af dette franske, lesbiske drama med smukke Emmanuelle Béart i hovedrollen er skudt *on location* i København – blandt andet på Hotel SAS Royal, i Tivoli og i Park Bio

COPENHAGEN, 2002

James Bond i København! *Copenhagen*, der bygger på virkelige begivenheder, skildrer mødet mellem de to brillante fysikere hvis samarbejde og venskab banede vejen for atombomben, men under Anden Verdenskrig er havnet i hver sin lejr. Daniel Craig spiller den tyske fysiker Werner Heisenberg der i 1941 tager til København for at opsøge sin mangeårige ven Niels Bohr. Craig ankommer i et originalt 1940er-tog til Hovedbanegården der er propet med tyske soldater, og filmen byder på byvandring i et København der overbevisende er ført tilbage til krigsårene.

LA PLAYA DE LOS GALGOS (THE BEACH OF THE GREYHOUNDS), 2002

En stor del af dette spanske terrordrama er optaget i Danmark, herunder København hvor der blandt andet er scener fra Christianshavn og fra det traditionsrige frokoststed Kanal Caféen bag Christiansborg.

IT'S ALL ABOUT LOVE, 2003

Thomas Vinterbergs store internationale satsning efter succeshistorien *Festen* faldt ikke i publikums smag, men i denne fremtidsfabel om kærlighedens svære vilkår i et dommedagstruet moderne samfund lykkes det faktisk at få København til at gøre det ud for alle storbyers moder New York.

Historien om skøjteprinsessen Elena, Claire Danes, og hendes mand John, Joaquin Phoenix, udspiller sig egentlig i New York i 2021, men da det er dyrt at filme i længere tid i The Big Apple, er størstedelen af filmen optaget i København og bagefter klistret sammen med udvalgte skud fra New York. I det færdige puslespil forvandler det blandt andet Østerport til en *subway*, Østre Anlæg til Central Park og Rødovre Skøjtehal til Madison Square Garden.

status som en af filmhistoriens værste monsterfilm.

THE PRINCE AND ME, 2004

Julia Stiles og James Fox spiller med i dette amerikanske sødsuppedrama om romancen mellem en amerikansk farmerdatter og den danske kronprins.

En del af filmen er skudt *on location* i København, men ellers er det ikke ligefrem hårdt arbejde for at skabe et autentisk Danmarksbillede der præger filmen: Meget er optaget i Prag hvor byens fornemme historiske bibliotek er indrettet som kongebolig, ligesom kronprinsen spankulerer omkring i sin kongelige uniform med medaljer på til daglig. Men der er dårende dejlige billeder af vores helt egen Wonderful Copenhagen på en taxatur gennem byen der går omkring Grønnegade, Børsen, Nyhavn og Livgarden med et glimt af Rosenborg Slot.

Tre danskere i minimalistiske biroller: Jesper Asholt som taxachauffør, Niels Anders Thorn som dansk minister og Claus Bue som biskop.

Opfølgeren, *The Prince and Me II*, snyder hele vejen og er udelukkende optaget i Tjekkiet.

HOTEL TIVOLI, 2007

Som et pudsigt apropos til det Tivolihotel som blev aflyst på Rådhuspladsen, havde den spansk/danske *Hotel Tivoli* premiere i december. Tittlen går dog ikke på Norman Fosters hotel, men

refererer til et hotel i Lissabon af samme navn. I filmen medvirker en stribe kendte spanske skuespillere og fra dansk side Kaya Brüel og Nicolai Kopernikus. Der er optagelser fra blandt andet Christianshavn og Kastrup Lufthavn. Filmen har i Danmark, indtil videre, kun været vist i Øst for Paradis i Århus.

LOVE ME FOREVER

PREMIERE 3. OKTOBER 2008

En international, engelsksproget spillefilm med København som kulisse. Filmen har, efter idémand og manuskriptforfatter Mikael Colville-Andersens eget udsagn, en ambition om at vise København fra byens fedeste side.

Foto: fotografer ukendt - DFF/Bild & Plastikk

- William Holden og Klaus Kinski spiller sammen med Poul Reichardt og Louis Miehle-Renard i *The Counterfeit Traitor* fra 1962. En nøglescene udspiller sig på Kongens Nytorv.

- Det kan næsten ikke blive mere københavnsk. I *Grønne Hjerter* fra 2006 kæmper tre grønne cykelbude og venner med 30 års-krise og parforholdsproblemer.

Foto: Erik Witzgall, Lars Høegsted - Ulf

PAPRIKA STEEN

LARS BRYGMANN

MIA LYHNE

NIKOLAJ LIE KAAS

EDWARD ALBEES MESTERVÆRK

Hvem er bange for Virginia Woolf

FIRE MENNESKER MØDES
EN NAT DE ALDRIG VIL GLEMME

ISCENESÆTTELSE: MARIA VINTERBERG

SCENOGRAFI: JON STEPHENSEN

KOSTUMER: MARIANNE NILSSON

VIDEODESIGN: JAKOB THORBЕК

SPILLEPERIODE: 23. FEBRUAR – 5. APRIL 2008

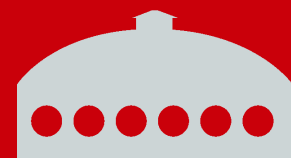
Danske Bank

Øvrige sponsorer og samarbejdspartnere:
IRMA, BDO ScanRevision, 2BM, Jønsson & NKN.

Forestillingsponsor:

Udskud

GASVÆRKET

BILLETBESTILLING: 39 27 71 77 (14-18) BILLETNET: 70 15 65 65 (10-21)

WWW.GASVAERKET.DK

Kombinérbar klassiker

Gennemtænkt design kan der aldrig slås for mange slag for, og selv om det efterhånden er 40 år siden Erik Rasmussen designede sin Modulsofa, rammer de hyperfleksible hynder lige i hjertekulen på nomadiske nutidstendenser.

Pris: 25.112,-
Paustian, Kalkbrænderiløbskaj 2, Kbh Ø

Italiensk til dansk/fransk

Den kun 30-årige kok Knud Rösç har efterhånden drevet restauranten Gendarmen i fire år. Ud over at være en rigtig god repræsentant for både den nye, nordiske bølge og det franske *cuisine*, kan man hos Gendarmen få mere end 30 vine glasvis. Knud har netop lavet aftale med den rigtig gode vinimportør *Venus & Bacca*, der drives af italienske Elisabetta Bertoglio, så nu er det muligt at få noget af støvlelandets bedste vin til de dansk/franske retter. En tre-retters menu koster 345 kroner.

Gendarmen
Sankt Annæ Plads 16

Ansvarlig Adidas

Den gik i 70'erne og 80'erne, men det bliver sværere og sværere at retfærdiggøre kunststoffets tilstedeværelse i moderne tekstilindustri. Økologi og biologisk nedbrydelighed er vejen frem, og det er præcis hvad Adidas-kollektionen Grün kan byde på.

Pris: 350,-
Adidas, Pilestræde 6-8, Kbh K (fra marts)

Stregkodestrik

Den ædle strikkekunst fik for flere år tilbage en renaissance, og bølgen har endnu ikke lagt sig. Måske derfor er der nu overskud til at give den gamle syssel en ekstra tand i det kreative gear – som når designfirmaet Strikaholic transformerer oversete stregkoder til synlig sofapynt.

Pris: 750,-
Illums Bolighus, Kozmo og Interstudio,
Gl. Køge Landevej 22, 2500 Valby

Kaffekeramik

Kaffe er og bliver Danmarks nationaldrik, og 20 mio. daglige kopper af den koffeinpakkede folkeforfører fortjener simpelthen bedre forhold end automatplastikkrus og service-sampakker fra Bilka. Det kunne for eksempel være Trine Fournais' kulørte keramikkrus.

Pris: 260,- pr. sæt
www.flowerme.dk

Kend København

Jo mere man ved om noget, jo sjovere er det – især når det gælder København. Kyndige Hanne Fabricius har begået endnu et værk i serien 'Gader og mennesker' der ikke alene redegør for hovedstadens finurlige fortid, men sågar ryster en pæn portion anekdoter ud af ærmet.

Pris: 269,-
Boghandlere i København

Socialhjælp

Vi danskere lider af en særlig form for social angst – angsten for at dele bænke – og drister vi os endelig ud i den grænseoverskridende disciplin, sker det med behørig afstand til sidemanden. Det gør det nye LOOP-møbel nu op med i en rekonstruktion af den gode gamle rundkreds.

Pris: 7.500,-
I butikkerne fra foråret.
Kan købes på www.out-sider.dk

Kokos-hi

Det er januar, og udsigten til kulde-sejlet, decemberdrænet økonomi og slidsomme slankeklure kan få de fleste til at fantasere om nedkrybning i det

berømte sorte hul. CoCo-stolen leverer rent faktisk muligheden.

Pris: 29.500,-
Kozmo, Dampfærgevej 10, Kbh Ø

Pligtro produkter

'Corporate social responsibility' lyder fancy på den handelshøjskoleagtige måde, men dækker over noget så gedigent som miljøhensyn og etiske produktionsforhold. Det nye danske firma Mater har indkorporeret filosofien og leverer design med god samvittighed – som for eksempel pendellampen Shade Light.

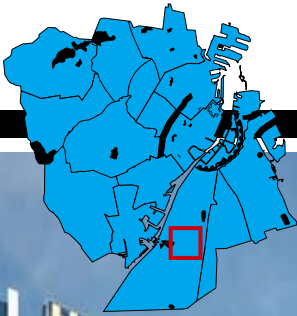
Pris: 1.100,-
Illums Bolighus, Amagertorv (fra marts)

Nordhavnsnyt

København har fået sig en ny havnebar, og nej, vi taler ikke guldøl og raflebægre, men til gengæld kæmpepeakvarium, designerdrinks og – hold nu fast – helikopterlandingsbane! Stedet er Nordhavnen, baren hedder Ocean Club, og stemningen er efter sigende 'pulserende kosmopolitisk'.

Ocean Club, Kalkbrænderihavnen,
Sundskrogskaj 17, Kbh Ø

COPENHAGEN TOWERS

Ingen brokker sig over højhuse i Ørestad, så nu får den to mere af slagsen.

Den verdenskendte britiske arkitekt Norman Foster fik ikke lov at bygge sit 102 meter høje tårn i Tivoli. Men nu får han alligevel lov at bygge højt i København.

I januar 2006 kunne vi her i KBH fortælle om planerne for en københavnsk udgave af

World Trade Center i Ørestad. Det er nemlig ikke kun de to tårne, der styrtede i grus i New York i 2001, som har brugt dén betegnelse. Faktisk findes der omkring 275 World Trade Centers i verden – alle med det formål at danne internationale handelsnetværk. Og nu sker der så noget i København.

→ **Herover** De to tårne skal ligge i Ørestad City, tæt ved den sorte Ferring-bygning. Sammen vil de danne en slags moderne port omkring motorvejen fra lufthavnen til centrum.

→ **Modstående side** Norman Fosters tårn 2 skal udelukkende indeholde kontorer.

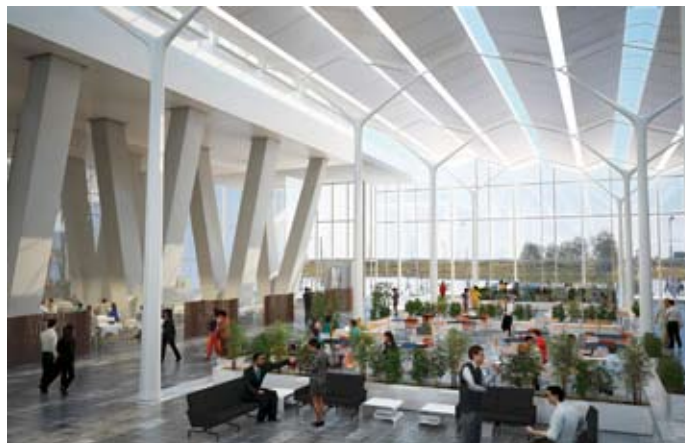
TOWERSFAKTA

- To nye hotel- og kontortårne i Ørestad. Hotellet bliver et 4-stjernet Crowne Plaza.
- 20-25 etager. Højde: 85 meter
- Skal også indeholde restauranter, caféer, fitness, konferencerum og butikker.
- Tårn 1 af Dissing+Weitling færdigt 4. kvartal 2009.
Tårn 2 af Foster + Partners færdigt 2. kvartal 2010.
- Developer: Sjælsø Gruppen

HØJDEGRÆNSE

Prædikaten World Trade Center er droppet, men formålet, og beliggenheden, er det samme: Copenhagen Towers skal være et kombineret hotel- og kontorkompleks med en lang række fællesfaciliteter som conference-center, restauranter, lounges, fitnesscenter og andet godt til forretningsfolket.

København får dermed et nyt centrum for handelsliv, og tårnene er kun de to første etaper af et projekt på i alt fem. Det er endnu ikke fastlagt hvornår de sidste tre etaper går i gang, men det er planen at det første tårn,

→ Tårn 1 skal stå færdigt til FNs klimakonference i 2009 og vil blandt andet indeholde fire-stjernet hotel og conference-center.

→ Mellem tårnene skal man kunne mødes i et stort atrium med café og restaurant.

tegnat af danske Dissing + Weitling, skal stå klar til FNs klimakonference i København der starter i november 2009.

Det andet tårn er altså tegnet af britiske Foster + Partners der måtte glemme alt om at bygge et Tivoli-hotel. Det nye tårn er placeret i Ørestad, og her er der mindre ballade fra borgergrupper når byen går i højden. Om

det er lige så spændende arkitektur er et andet spørgsmål.

For at undgå en københavnsk pendant til World Trade Center tragedien, topper tårnene ved 85 meter. Ørestad ligger tæt ved lufthavnen, og netop 85 meter er maksimal byggehøjde da flyene skal have ordentlig plads i luften til at lette og lande. «

kend kbh 10

Kolde vinde suser i gaderne og alt er dunkelt, nordisk og dystert – så hvad er mere oplagt end at gribe chancen for at dykke ned i det uhyggelige København. Byen er nemlig fuld af morderiske fortællinger, makabre mumier og blodige økser – så drop Saw IV, og se i stedet angsten i øjnene ude i virkeligheden!

Det uhyggelige København

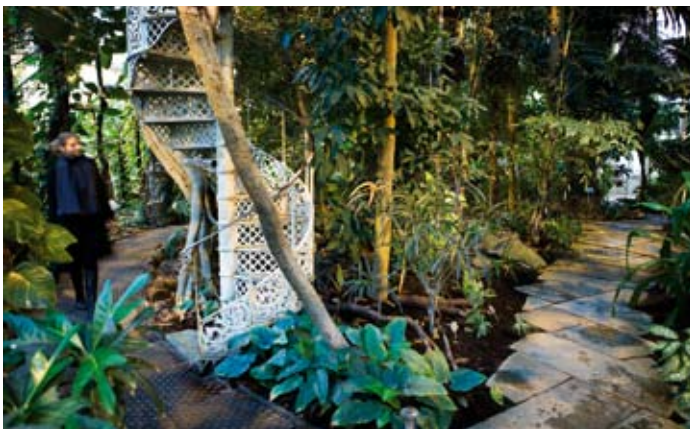

1 Et sygt kranium

Et af byens uhyggeligste steder er nok *Medicinsk Museion*, et museum hvor folk jævnligt besvimer foran monterne! Her kan man opleve et ægte syfilis-befængt kranium og se hvordan den frygtede sygdom æder sig gennem kroppen og hjernen, så patienten til sidst bliver sindssyg. Det blev skæbnen for både fattige, konger og kejsere, indtil man i 30'erne opdagede penicillin der ganske nemt kan slå den simple bakteriesygdom ned.

MEDICINSK MUSEION
BREDGADE 62, KBH K

 Østerport
 Kongens Nytorv (M1 M2)

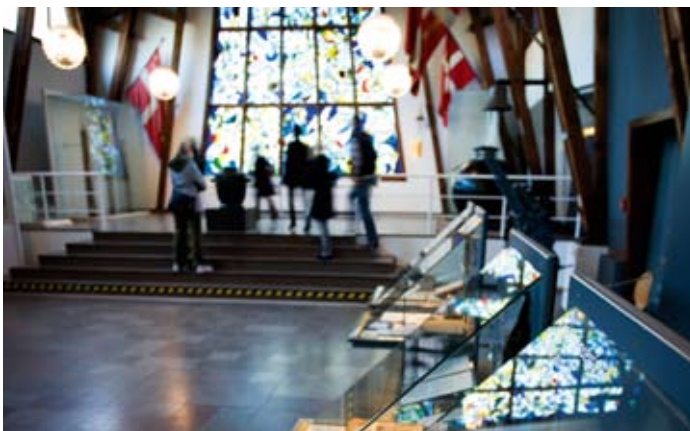

2 Livsfarlige lianer

I det ellers så yndige tropiske væksthuse i *Botanisk Have* lurer døden lige om hjørnet – nemlig i form af giftige lianer. *Paternoster* er en lian der vokser i det tropiske Afrika og Asien. Planten indeholder den stærke gift *abrin* som er gemt i dens hårde, røde frø. Spiser man dem, ender det med feber, rysten, mavesmerter, svimmelhed, kramper, hjerteforstyrrelser – og i værste fald: døden!

BOTANISK HAVE OG MUSEUM
ØSTER FARIMAGSGADE 2 B – KBH K

 Nørreport
 Nørreport (M1 M2)

3 Heinrich Himmlers øjenklap

Den berygtede Heinrich Himmler var chef for nazisternes dødstejre – men stak af fra det hele da Nazi-Tyskland brød sammen. Han forsøgte at undgå sin skæbne ved at forklæde sig som en stakkels såret soldat med øjenklap, men han blev afsløret og begik selvmord med en giftampul for øjnene af sine britiske fangevogtere. Himmlers øjenklap er bevaret, og man kan se den lige hér i København, inde på *Frihedsmuseet*.

FRIHEDSMUSEET
CHURCHILLPARKEN, KBH K

 Østerport

4 Øksen der henrettede Struensee

I 1772 svingede denne økse over Christian 7.s tyske læge Struensee. Kongens lidt for kvikke læge havde ikke bare planlagt statskup, men også fået barn med Dronningen – og så gik den altså ikke længere! Hovedet måtte af, og resten af ham blev skåret i stykker og lagt frem til offentligt skue på "hjul og stejle", så alle kunne lære af det... Dronningen blev sendt bort, uden børn, og døde kort efter.

NATIONALMUSEET

FREDERIKSHOLMS KANAL 12, KBH K

S Hovedbanegården A B C E H

5 Spøgelser i Absalons ruiner

I de mørke, fugtige gange under Christiansborg ligger ruinerne af Biskop Absalons gamle borg fra 1167. Man siger det spøger i de labyrintiske kringelkroge – måske er det Biskoppens dræbte fjender hvis hoveder blev sat på stager til skræk og advarsel rundt om borgen der går igen. Absalons bispeborg stod i 200 år, men i løbet af 1400-tallet overtog kongen Slotsholmen fra kirken og byggede sit eget slot.

RUINERNE UNDER CHRISTIANSBORG

PRINS JØRGENS GÅRD 1, KBH K

S Hovedbanegården A B C E H

M Kongens Nytorv (M1 M2)

6 Mumier der sover - om dagen...

Mumierne på Glyptoteket ligger tavse i deres sarkofager – i hvert fald om dagen! De kunne ellers fortælle os om oldtidens mystiske dødekult hvor sjakalguden Anubis havde jobbet med at sende døde videre til dødsriget. Ved balsameringen tog man alle indre organer ud og skrabe hjernen ud gennem næseborene med metalkroge. Kroppen blev tørret i ørkensandet og til sidst stoppet med klude. Kun hjertet sad tilbage.

NY CARLSBERG GLYPTOTEKET

DANTES PLADS 7, KBH V

S Hovedbanegården A B C E H

7 Jaws blev til virkelighed!

Et film-mareridt blev til virkelighed for en forsker fra Galathea III-ekspeditionen der blev bidt voldsomt af en stor tyrehaj på en dykkertur ud for Galapagos-øerne. Den danske forsker blev reddet op i båden – og slap med skrækken og en opereret arm. Tyrehajen er dødsensfarlig og bliver også kaldt "Den hvide hajs lillebror". Se tyrehajens kæber på Zoologisk Museum, og glæd dig over du er oppe på landjorden!

ZOOLOGISK MUSEUM

UNIVERSITETSPARKEN 15, KBH Ø

Læs mere på
www.mik.dk

foto Ty Stange

I samarbejde med

SUND MAD OG HIMLEN OVER TAGENSVEJ

Ud med fastfood, fedme og dystre statistikker.
Ind med sunde frokostrestauranter og motionstilbud fra kommunen. Men batter det noget at proppe sig med grøntsager og cykle til arbejde når **luften i byen er kræftfremkaldende?**

Af Christine Christiansen
• foto Ty Stange

SMAG

Take-away sted med sund mad drevet af to diætister. Åbnede i august sidste år.

Fælledvej 25, Kbh N

Sprøde salater med årstidens grøntsager. Udskåret frugt med limemarinade. Friskblendede smoothies med bananer, mango, kokos eller jordbær. Alt sammen krydret med gode råd om kostsammensætning og ernæring. Det er konceptet bag SMAG – en fem måneder gammel take away *deli* med sund mad på Fælledvej på Nørrebro.

En vase med artiskokker gør det ud for blomster i vindueskarmen, og synet af de mange eksotiske salater i montren bag disken kan få tænderne til at løbe i vand hos selv den mest stædige junkfood-freak. Det er sund mad på den fede måde. Mads Persson, den ene af

de to diætister der driver stedet, oplever da også en enorm interesse hos kunderne for at udskifte kvarterets fedtglinsende shawarmaer med sunde salater.

“Vi har haft forrygende travlt fra dag et! Stadig flere går op i deres kost, og vi rådgiver både allergikere, folk med diabetes og folk der enten vil tabe sig eller opnå større muskelmasse”, fortæller diætisten der kalder københavnernes viden om sund mad for nærmest ikke-eksisterende.

“Folk er vildledt af medierne. Angsten for at spise fedt og kulhydrater er udtalt, især hos kvinder. I virkeligheden handler det om

- Hos SMAG rører de i gryderne og laver sund mad fra bunden.

at have et helhedsorienteret billede og få en fornuftigt sammensat kost hvor alle elementer indgår i det rigtige forhold.”

STOFFER, ALKOHOL OG TOBAK

At SMAG fik adresse på Nørrebro var en tilfældighed – men måske også et held. Hvis du bor på indre Nørrebro, skal du nemlig ikke regne med at blive mere end 67 år. Det svarer til den gennemsnitlige levealder i Rumænien, og det er den laveste i hele byen.

De dystre tal stammer fra en rapport som Institut for Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet udarbejdede i 2005, og selv om rapporten giver folk på indre Østerbro ti år mere at leve i end deres naboer på Nørrebro, ser det generelt sort ud for københavnere. Men hvorfor er københavnere så usunde når de bor i en by med let adgang til sunde fødevarer, grønne motionsområder, gratis kostvejledning og læge- og hospitalsbehandling? Den store, grimme synd er ifølge professor i socialmedicin, Finn

Diderichsen, københavnernes forbrug af stoffer, alkohol og tobak. Dertil kommer at Danmark fører en mindre restriktiv politik på disse områder end for eksempel Sverige.

”I Sverige er man langt mere opmærksomme på alkohols og tobaks skadelige virkninger på helbredet. Svenskerne er foregangsmænd med restriktive ryge- og alkoholpolitikker, mens vi halter bagefter i Danmark. På rygeområdet sker der endelig noget, men problemer med alkohol, ikke mindst blandt de helt unge, er der næsten ikke fokus på herhjemme. Det er en af årsagerne til at københavnernes levetid i gennemsnit ligger seks år under stockholmernes,” forklarer han.

INHALERING PÅ TAGENSVEJ

Ét er hvad vi hver især selv kan gøre for at leve sundt. De fleste københavnere kan nok finde ud af at skrue ned for både smøger, sprut og stoffer hvis de beslutter sig for at gå stockholmernes i bedene. Men luftforurening fra bilos, knallerter og udslidte busser har vi til gengæld ikke meget magt over.

I et forsøg lavet i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse isolerede professor i miljømedicin Steffen Loft 29 raske, unge ikke-rygere i et »

EN BY I BEVÆGELSE

Hvis motivationen til at få kroppen rørt ligger på et meget lille sted, er der hjælp at hente hos Københavns Kommune. De har søsat initiativet

København – en by

i bevægelse med en bunke forskellige motionstilbud der skal få pulsen op hos inaktive københavnere. Blandt andet **Friday Night Skate** – en tur gennem byen på rulleskøjter hver anden fredag aften hele sommeren – og **Byens Grønne Puls** der etablerer træningspavilloner og grønne ruter rundt omkring i byen.

MOVE er også en del af initiativet. Ordet står for motion og vejledning, og tilbuddet omfatter gratis rådgivning og kyndig hjælp til at finde det helt rigtige motionstilbud. Tilmelding til **MOVE** foregår på telefon 72 10 00 06 eller ved at sende en e-mail til move@suf.kk.dk

Læs mere om København – en by i bevægelse på www.folkesundhed.kk.dk

- SMAG er ikke fedtforskrækkede, men sammensætter deres retter så alle kostelementer indgår.

døgn og udsatte dem for henholdsvis rensede luft og luft fra 5. sals højde over Tagensvej i København. Efter et døgn dokumenterede forskerne at de der havde inhaleret luften fra Tagensvej havde fået skader på deres DNA – skader der på sigt øger risikoen for kræft og hjertekar- og lungesygdomme.

“Vi er helt sikre på at partiklerne er årsag

til de forandringer vi kunne se. I myldretiden er trafikosen på byens befærdede strækninger lige så skadelig som den nikotin man inhalerer som passiv ryger,” hævder Steffen Loft. Men der er flere ting man som bybo kan gøre for at skåne lungerne for den værste luftforurening.

“Bor man i en lejlighed, kan man lufte ud mod gården frem for mod gaden. Og så kan man undgå at færdes på de mest befærdede gader i myldretiden.”

Men batter det overhovedet at spise sundt, tage løbeskoene på i byen og køre på cykel til arbejde når vi ufrivilligt udsættes for sygdomsfremkaldende stoffer gennem luften?

“Det kan altid betale sig at leve sundt og bevæge sig,” fastslår Steffen Loft.

Og det ser da også ud til at københavnernes har fået øjnene op for en sundere livsstil. Byens fitnesscentre melder om rekordhøje medlemsantal, og ved de årlige motionsløb i Indre By henover sommeren blev der flere steder rapporteret om de højeste deltagerantal nogensinde. En frugtordning i de københavnske folkeskoler er netop blevet en realitet, og salget af økologiske varer boomer i butikkerne. Med andre ord er der på trods af skræmmende prognoser, dystre statistikker og SMAG-indehaver Mads Perssons hårde dom over københavnernes madvaner tilsyneladende håb for os alle. <<

ANDRE STEDER MED SUND TAKE AWAY

LOTTES SANDWICH

Sandwich og salater med fedtfattige råvarer og uden mayonaise-dressing klasket ud over det hele.

Kronprinsessegade 10, Kbh K

DET SUNDE KØKKEN

Sandwich og salater med sunde råvarer og 10% studierabat.

H.C. Ørstedesvej 37, Frb

BEAT ROOT

Groft brød, økologi, kalkuner, linser og meget andet i Nørrebros hippe gade.

Elmegade 20, Kbh N

THOMAS SANDWICH

Groft brød, godt med gulerødder og selvudregnede fedtenergiprocenter på menukortet. Thomas Sandwich er blevet populær, og priserne er røget op og mængden af sandwichfyld ned. KBH holder skarpt øje med tendensen.

Kompagnistræde 17 (Strædet) og

Lille Strandstræde 14, Kbh K

VOX POP

Caroline Pepe
30 ÅR, STUDERENDE

Hvorfor spiser du hos SMAG?

“Fordi det er et rigtig godt alternativ til bagels, shawarma og pizza – og fordi jeg i øjeblikket ikke selv har et køkken der hvor jeg bor.”

Hvor tit spiser du på SMAG?

“Cirka en gang om ugen.”

Hvor sund er du ellers i hverdagen?

“Jeg lever ret sundt.”

Jan Strømsted
42 ÅR, ANTIKHANDLER

Hvorfor spiser du hos SMAG?

“Man skal jo have frokost alligevel – så man kan lige så godt købe noget ordentligt. Maden herinde er virkelig velsmagende – og samtidig sund.”

Hvor tit spiser du på SMAG?

“Cirka en gang om ugen.”

Hvor sund er du ellers i hverdagen?

“Efterhånden er jeg kørt træet i alt det usunde fastfood, så jeg spiser sundt i hverdagen – og meget vegetarisk.”

Malene Kobbarnagel
28 ÅR, SEKRETÆR OG STUDERENDE

Hvorfor spiser du hos SMAG?

“Fordi det er helt vildt lækkert. Samtidig er maden sund – og det foretrækker jeg frem for fed mad, for eksempel pizza.”

Hvor tit spiser du på SMAG?

“Cirka en gang hver anden uge.”

Hvor sund er du ellers i hverdagen?

“Jeg cykler og løber meget – og så tænker jeg også meget over hvad jeg spiser. Jeg kører gerne lidt længere efter den sunde mad.”

RENGØRING KAN VÆRE EN TUNG BYRDE AT BÆRE...

Kommunen skruer op for gadefejningen, men det er københavnernes egne penge der ryger i skraldespanden når affaldet ikke gør det... læs artikel side 54

VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Af Nikolaj Arcel, 35 år

Instruktør og manuskriptforfatter på blandt andet *Kongekabale* og *De Fortabte Sjæles Ø*. Medforfatter til den nye film *Fighter*.

TOP

Foto: Jason Alami

CAFÉ ALMA, ISAFJORDSGADE

Café Alma på Islands Brygge er det perfekte sted for en hygge-søger som mig; hjemlig, varm, god mad, vanvittigt søde medarbejdere. Der er altid kanon stemning og klientellet er et mix af unge Brygge-boere og folk fra DR byen der ikke gider spise frokost i kantinen. P.S. Lad være med at tage sofaen mellem 11 og 12 om formiddagen, den er min!

Foto: Martin A. Hansen

UNDER SKIBET, ISLANDS BRYGGE

Der er to top-steder på Bryggen, men det er jo også mit *hood*. Om sommeren er den tunge skibs-kunst installation perfekt at sidde i skyggen af; om aftenen står folk omkring den og holder små grillfester. Det er det tætteste sted på Rådhuspladsen med horisont og solnedgang – og er perfekt til *people watching*. Hvad mere kan man ønske sig?

Foto: Thomas Amrarn

FØRSTE SAL I ARNOLD BUSCK

Overfor Rundetårn og op ad trapperne i Arnold Busck boghandel finder man en lille café hvor man kan sidde og bladere i bøgerne. Det er meget Starbucks alt sammen, men jeg falder alligevel for det. Duften af bøger og kaffe blandet sammen er ikke til at stå for. Det er også oppe på første sal alle filmbøgerne er, så det er jo bekvemt.

FLOP

Foto: Min Lee

CAFÉ EUROPA

Sørgelig historie med Europa. Har været stamgæst i mange, mange år, synes stadig den ligger godt, medarbejderne er skønne, og kaffen er god. Men i de seneste par år har prisen på min favorit tun-sandwich hevet sig op over 100 kroner, og selvsamme sandwich skrumper ind for hvert år, så jeg er ved at fraskrive den. Der er desværre dømt turistfælde.

OMKRING NØRREPORT STATION

Mit barndomskvarter, tidligere hyggeligt og stilt, nu et rodet kaos af metrokloster og grimme tilbygninger. Det er blevet uoverskueligt, ikke til at finde ro. Det er nok noget personligt a la "det er nu ikke som da jeg var barn," men sådan er det jo.

Foto: Mandy Dale

WAGAMAMA, TIETGENSGADE

Et rigtigt københavner/metroseksuelt/pop-smart koncept af en restaurant som måske får jetsettet til at føle sig nede med de fede, men for mig er det *smartness* når det er værst. Belysningen er elendig, man føler sig som en skoledreng til fællesspisning i kantinen, og jeg kan ikke engang lide maden.

Velkommen til Etno København

Et **Chinatown**, et **Lille Afrika**, en **Villefrance** og et **mini-Rusland** - København har sine **etniske enklaver**, selv om de ikke altid er lige til at få øje på. Vi har sendt vores egen gonzo-reporter, Morten Lykkegaard, ud for at **trænge til bunds i byens spraglede minoritetssamfund.**

Vi ved jo godt de er der, alle dem der ikke lige ligner den almindelige blegnæbede københavner. Og som taler med sjov udenlandsk accent. Hvis de overhovedet taler dansk.

De bor blandt os andre, og overalt i byen. Og heldigvis for det. Men byen har også sine små etniske lommer, mini-samfund, hvor tak hedder *spaciba* og duften af knust spidskommen overdøver medisterosen i opgangene.

I dette og de kommende numre går vi på opdagelse i Københavns etniske enklaver. Kom med til en gang *instant noodles* i byens eget Chinatown, tag på

fransk visit i et lille stykke Paris, på hjemmebesøg hos en flok festglade og vodkadrømmende ortodokse jøder og på en rundtur i et mini-Rusland i ruiner. Men vi starter med at tage på ekspedition i et pyntesygt Lille Afrika uden plads til dårlige hårdage.

Så ikke et ord om integration og 'Dansk 2 for udlændinge' - her får du Etno-København!

ETNICITET

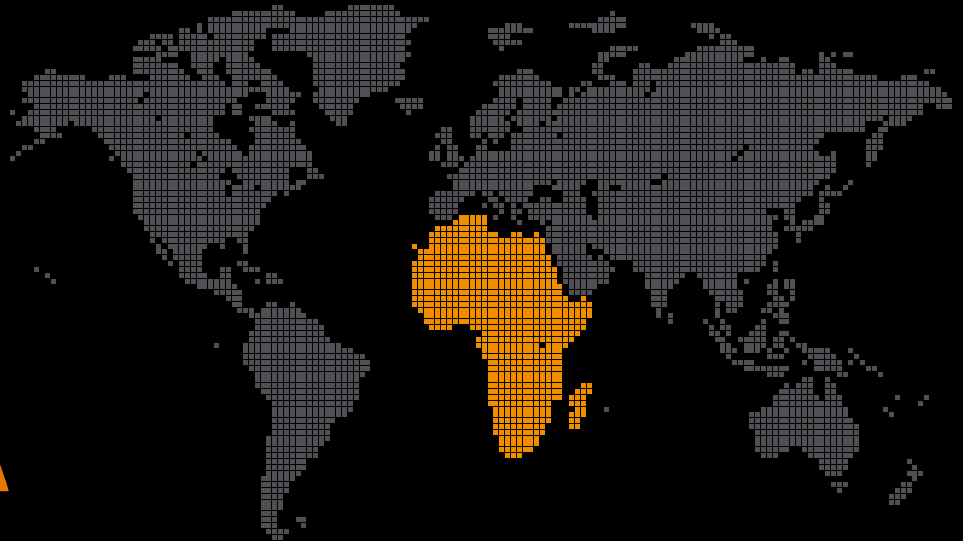
Etnicitet er de kulturelle og andre kendetegn, der forbinder en

bestemt gruppe mennesker til hinanden. Denne kategorisering kan være baseret på selvopfattelse af et tilhørsforhold eller kan blive benyttet af udefrakommende, f.eks. Inuit (selvopfattelse) eller Eskimo (udenforstående betegnelse).

Wikipedia

LILLE AFRIKA

Afrika ligger i Griffenfeldsgade

Af Morten Lykkegaard
foto Ty Stange

En verden af **intens hårpleje og lidt for store auberginefarvede jakkesæt** åbenbarede sig for vores udsendte reporter da han begav sig **midt ind i Afrikas hjerte** - i Griffenfeldsgade og omegn.

Der er ved første øjekast ikke meget Afrika over Griffenfeldsgade en overskyet torsdag eftermiddag. Gaden ligger øde hen, en flok gamle japanske biler støder op i røven af hinanden på hver side af vejen. Mazda, Honda, Hyundai – og så en enkelt Mercedes.

Hos frisøren får en kvinde med kæmpe

rasta-pragt flettet sit hår. Jeg stopper op, kigger ind gennem ruden, men de stirrende blikke fra to bestemte damer overbeviser mig hurtigt om at det nok er bedst at gå videre.

På den anden side af gaden ligger et par tøjbutikker. Banadir Shop har en hel væg dækket med hårprodukter. Bag i butikken hænger glitrende kjoler, slør, saroner og store tasker

Afrikanske kvinder bruger typisk mere end fem timer om dagen på deres hår

med drabelige tigerhoveder på. Draperet i et tørklæde står ekspeditricen bag disken og taler i mobil. Ved siden af hende sidder en lille dreng. En veninde kommer ind, ekspeditricen lyser op, og de to kaster sig straks ud i en hjertelig samtale.

AFRIKANSK HÅRMODE

Også Safari Shop ved siden af er spækket med hårprodukter, og jeg når ikke længere end til hjørnet af Rantzausgade før endnu et slaraffenland for hår-elskere viser sig, nemlig gadens førende skønhedssalon, Nyah-Beauty, der gør det i alle mulige former for hår- og hudpleje.

Hvad sker der med alt det hår? »

• MAMA AFRICA

GRIFFENFELDSGADE 17
www.mamaafrica.dk

Her kan du nyde et godt ghanesisk måltid, bl.a. store, friske rødsnapperfileter og kæmpe-rejer med kokos.

• WWW.AKWAABA-DATING.COM

Dating-site primært for unge afrikanere i Ghana og Danmark.

• NYAH-BEAUTY

RANTZAUSGADE 8B, KLD.
www.nyah-beauty.com

Hair extensions, parykker, klip, hud- og hårpleje og kosmetik-produkter.

• BANADIR SHOP

GRIFFENFELDSGADE 6

Afrikansk tøj og hårprodukter.

• SAFARI SHOP

GRIFFENFELDSGADE 10

Flere hårprodukter og tøj fra det afrikanske kontinent.

• WAEL'S FRISØR

GRIFFENFELDSGADE 11B

Bliv klippet som Wayne Rooney eller Paul Scholes!

» Afrikanere elsker hår, så der er gang i frisørerne på Griffenfeldsgade.

”Afrikanere går meget op i deres hår,” fortæller Nana som til daglig udretter små mirakler på toppen af folks hoveder i salonen.

”Afrikanske kvinder bruger typisk mere end fem timer om dagen på deres hår. De skifter gerne frisure mindst én gang om måneden, får trukket deres krøller ud i store *corn rows*, ikke bare for at se mere europæiske ud, men også for overhovedet at kunne rede deres kraftige afrohår.”

Faktisk kan hårplejen være så krævende at flere af de afrikanske kvinder må ty til en paryk en gang imellem.

”Parykker er vældigt populære, både blandt unge og ældre. Nogle gange simpelthen fordi folk er for dovne til at sætte deres hår eller ikke har tid om morgenen før de skal på arbejde, men også fordi det kan tage en hel dag at tage fletninger ud. Så tager de halvdelen ud om morgenen og halvdelen om aftenen og går med

paryk om dagen for ikke at se herrens ud.”

Også de afrikanske mænd tager omhyggelig vare på deres hår.

”Afrikanske mænd er meget forfængelige. De elsker at få strukket deres hår ud i store, glansfulde krøller og går til frisør i hvert fald en-to gange om måneden,” smiler Nana.

Hos Wael’s Frisør Salon længere nede ad gaden reklamerer et skilt med at man for beskedne 80 kr. kan blive klippet som Wayne

/// Parykker er vældigt populære, både blandt unge og ældre

Rooney og Paul Scholes, de to blegnæbbede, rødhårede boldprofiler fra Manchester United.

VELKLÆDTE HERRER

Mændenes forfængelighed mærkes tydeligt i gadebilledet. Flere af tøjbutikkerne har et imponerende udvalg af nydelige jakkesæt i klassisk snit, og mændene – de fleste somaliere – er altid velklædte. Dynejakker og slidte cowboybukser, der har lagt sig til at dø et sted nede i bunden af balderne, er bandlyste.

I deres nydelige jakkesæt – enkelte med en flad, rund mønstret hat på hovedet – slentrer herrerne stille og roligt ned ad gaden, stopper op og hilser på hinanden med hånden.

Uden for Tex Mex står en større gruppe mænd og sludrer. De tager sig god tid, snakker, griner. Flere af dem læner sig mageligt op ad bilerne der nu ikke bare står parkeret i røven på hinanden, men i flere rækker, så selve

vejen er skrumpet ind til en smal sti. En enkelt Peugeot med to unge mænd prøver at kante sig igennem. De har rullet vinduerne ned og spiller amerikansk hip hop for fuldt drøn.

Mændene snakker videre. Det er en helt anden spontan gadekultur end resten af København praktiserer. De her mænd behøver ingen smarte caféer for at hænge ud. De har gaden, bilerne og solen som nu endelig er begyndt at kigge frem denne torsdag.

En stor hvid Avis-varevogn er blevet omdannet til et gigantisk musikanlæg og spytter festlige afrikanske rytmer ud over fortovet.

Imens trasker kvinderne forbi med deres barnevogne. De stopper ikke op på gaden i samme udstrækning som mændene, men flere af dem hænger ud i tøjbutikkerne. Her sidder unge og ældre kvinder på små stole og konverserer, mens børnene fiser rundt imellem dem. «
Læs i næste nummer om det jødiske kvarter.»

SENGE I BYEN

Ingen dikkedarer

Enkelhed er filosofien bag det Milano-baserede møbelfirma MDF Italia, og der er da heller ikke meget overflødig at spore ved sengen med det nøgterne navn Aluminium Bed. Er man ikke til det skrapede look, kan det tjekkede

møbel iklædes et romantisk, storblo-
stret hovedgærde.

Pris: fra 12.120,-
Interstudio, Gammel Køge Landevej 22,
Valby

Lodden lidenskab

Er man træt af at skulle tigge den bedre halvdel om medlidenhedsmassage på sengekanten, skulle man måske overveje at investere i en Passion Slide-Back. Den vamsede elevationsseng leverer ikke bare fjernbetjent højdeind-

stilling, men formår samtidig at gubbe de helt rigtige steder.

Pris: fra 17.699,-
Drømmeland, Finsensvej 3, Frb og
Nørrebrogade 110-12, Kbh N

Møbelmisundelse

Janteloven kan af og til gøre det svært at holde af italienerne. De er charmerende, de har klasse, og de ser skandaløst godt ud. Den bitre pille kan dog være lettere at sluge når talenterne

kommer i form af møbler – som for eksempel Zanottas elegante River-seng.

Pris: fra 34.572,-
Paustian, Illums Bolighus og CasaShop

Gab i guld

Titlen som verdens største pude- og madrasproducent kunne sikkert friste mange til en lur på laurbærene, men sådan leger man ikke hos danske Dunlopillo. Den dygtige sengemager er stadig i fuld vigør og skruer med serien Cashmere & Gold yderligere et par grader op for luksustermometeret.

Pris: fra 37.975,-
Schwarz, Århusgade 85, Kbh Ø og Olsson
Møbler, Gothersgade 160, Kbh K

Madras i Mercedesklassen

Siden sin etablering i 1852 har svenske Hästens insisteret på at bygge senge med bare næver og knofedt, og den praksis er ikke billig. Topscorer er dog den uskyldigt udseende Vividus der med 160 arbejdstimer bag de blå-hvide tern nærmer sig luksus på den næsten uhørte måde.

Pris: 366.490,-
Hästens Store Frederiksberg,
Gl. Kongevej 90, Frb C

Under dynen

Vækkeuret er aldrig så ubarmhjertigt som på en kold og mørk januar-morgen – og fantasien om at gå i hi aldrig så tillokkende.

Den varme seng er vinterens vigtigste møbel, og KBH løfter her dynen for de dejligste.

På vulkaner

Da Flemming Højfeldt i 1971 grundlagde firmaet Innovation, var det med sækkestole på produktionsmenuen, men meget vand er løbet under broen siden da. I dag forhandles firmaets møbler over hele verden, og med frækkerter som Volcano-sengen i sortimentet kan det næppe undre nogen.

Pris: 7.000,-
Blue Moon Futon, Ny Østergade 32, Kbh K
og Nova Møbler, Falkoner Allé 73 B, Frb

Den 25. time

En ekstra times søvn hver nat er en luksus de færreste kan tillade sig, men ifølge en undersøgelse er det lige præcis hvad en DUX-madras kan levere. Den bløde svensker sikrer simpelthen en dybere søvn end sine konkurrenter, og tror man ikke på den, kan en nat på det nyåbnede Hotel Duxiana i Malmø måske overbevise.

Pris: 24.400,-
Illums Bolighus og DUXIANA, Gothersgade 91, Kbh K

Nakkenænsom

Sammenrullede, fladmaste hovedpuder og pinefulde hold i nakken er ofte prisen for at læse eller se tv i sengen, men nu er der endelig en vej ud af trængslerne. Udstyret med noget så avanceret som et todelt, højdejusterbart hovedstykke leverer italienske Zoe noget for enhver positionspræference.

Pris: 69.600,-
Schwarz Living, Østerbrogade 109 og
Kozmo, Dampfærgevej 10, Kbh Ø

Knald på kuløren

En syrlig grøn sengeramme er måske i overkanten af hvad den gængse sovetryne kan kapere uden at få forstyrret skønhedssøvnen. Der skulle imidlertid være noget for enhver kulørt temperament når 1973-klassikeren Auronde fra

hollandske Auping relanceres i ikke færre end 140 farver.

Pris: fra 14.500,-
Illums Bolighus, Paustian og Vestergård
Møbler, Torvegade 55-57, Kbh K

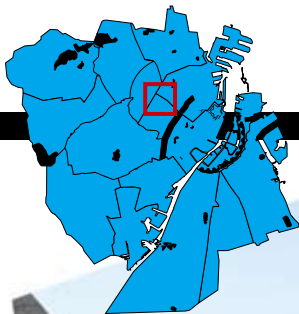

Blide bølgeslag

Bløde, beroligende bølgeslag virker bedre end alverdens sovepiller, og har man ikke kammerudsigt til Øresund, kan en vandseng måske gøre tricket. Det i 80'erne så populære og sødgytige sengeleje er at finde i fornyet, fastere

form hos jyske Akva Waterbeds der netop har lagt sidste hånd på nyheden Vega.

Pris: 40.000,-
Den 7. Himmel, Falkoner Allé 12, Frb

Idéen er at forvandle grunden ved Blegdamsvejens Fængsel til et stort kunslærred med parkeringsplads til fængslets ansatte. Ved at bygge lys ind i belægningen kan pladsen forvandle sig til et stort lysbillede i de mørke vinternætter.

FÆNGSELSFAKTA

- Grunden skal belægges med enten grus, farvet asfalt eller beton for at området kan benyttes til parkering.
- Den belagte grund skal enten bearbejdes grafisk eller bruges som et stort lærred. Om natten skal pladsen forvandle sig til et lysbillede.
- De anslåede udgifter er to-tre mio. kr.

KULØRT DØDSSTRIBE

En tegnestue foreslår at forvandle en trist dødsstribe foran Blegdamsvejens Fængsel til et stort kunslærred.

“Her har vi ‘gæsterne’ der står og skriger henover ingenmandslandet,” forklarer arkitekten Erik Brandt Dam fra EBDNBA arkitekter.

Vi står på fortovet på Læssøgade og kigger på et trist hul midt mellem to bygninger. Omme bag hullet ligger Blegdamsvejens Fængsel.

“Råberne står og snakker med deres venner inde i fængslet. Der bliver skreget henover grunden og slået på tremmer – de går til den derinde,” fortæller Erik Brandt Dam.

“Fængselspladsen ligner jo dødsstriben ved Berlinmuren. Det synes jeg giver nogle uheldige associationer. Kunne man ikke kommunikere mere positivt med de mennesker der færdes på gaden og dem bag tremmerne?”

BYENS STØRSTE LÆRRED

Med det spørgsmål in mente gik arkitekterne fra EBDNBA i tænkeboksen. Den trøstesløse grund er et sikringsareal og skal derfor ligge ‘brak’. Og hvad gør man med en nyt-

tesløs grund? ‘Man forvandler den da til kunst,’ tænkte de hos EBDNBA. Med en ny belægning med indbygget lys kan grunden forvandles til et lærred om dagen og et stort lysbillede om natten.

“Altså, det kan godt være du ryger i fængsel, men ‘inde og ude’ behøver ikke være så sort og hvidt. Grunden er en grænseflade med en stor symbolik – det kunne blive et sindsygt spændende projekt,” mener Erik Brandt Dam.

I dag ser grunden sådan ud.

DET LUKKEDE FÆNGSEL

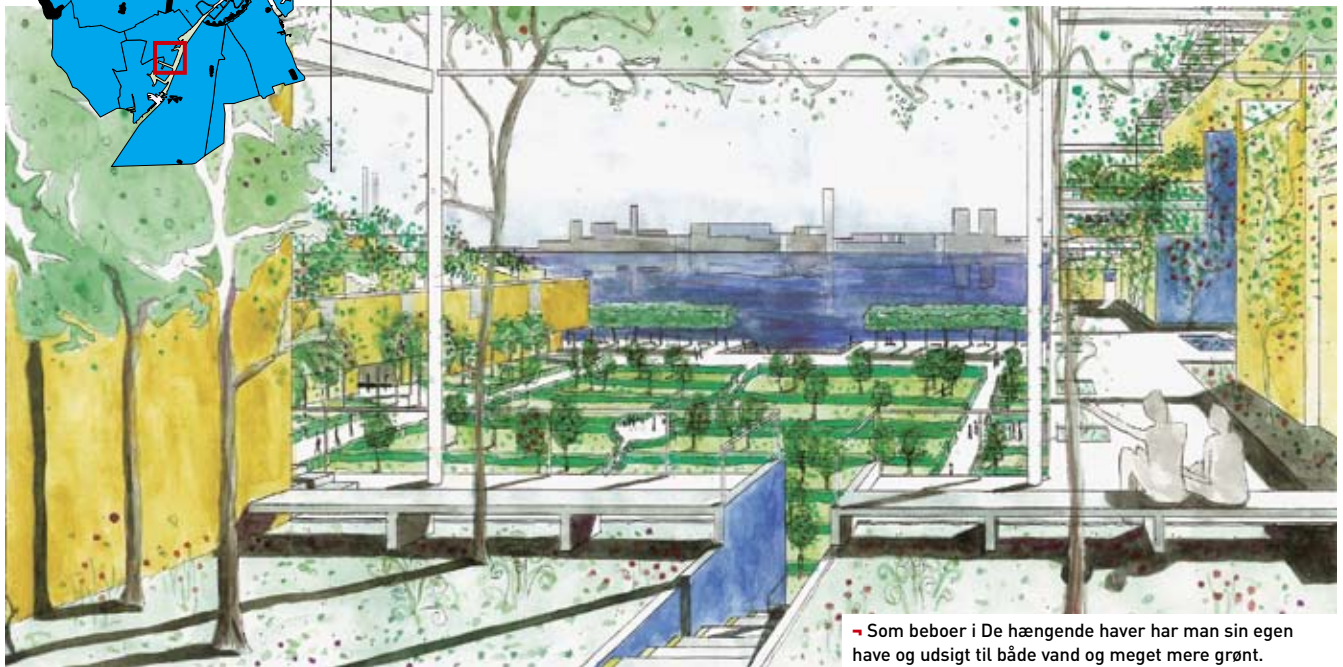
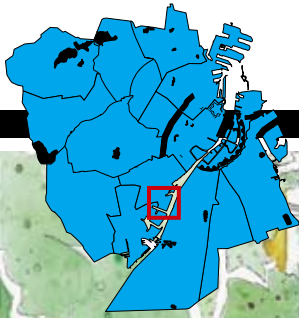
Det kunne. Der er en grund til at Erik Brandt Dam taler i konjunktiv. Fængselsvæsenet har nemlig ikke reageret på arkitekternes henvendelser.

“Vi har været i kontakt med Direktoratet for Kriminalforsorgen. Men vi har ikke fået nogen reaktion overhovedet. ‘Det kan vi ikke lige huske,’ har været standardsvaret.”

KBH gik på sagen, og efter nogle nølende svar fra Kriminalforsorgen kom der endelig hul på bylden.

“Nu skal der ske noget. Pladsen er jo mugggrim, men vi ikke har haft økonomi til andet. Vi har fået forskellige forslag til at ændre pladsen som vi revitaliserer i den nærmeste fremtid,” fortæller Peter Rask fra Københavns Fængsler der bestemt ikke er afvisende overfor EBDNBAs forslag.

Kriminalforsorgen håber at finde en fond der vil smide lidt i fængselskassen, så Læssøgades forskellige ‘beboere’ for fremtiden kan mødes omkring noget skønt. <<

→ Som beboer i De hængende haver har man sin egen have og udsigt til både vand og meget mere grønt.

DE HÆNGENDE HAVER

Sagnet om Babylons hængende haver pirrer fantasien. De er symbolet på en harmonisk forening af by og natur. Københavns arkitekt foreslår at genrejse haverne som grønne billigboliger i Sydhavnen.

Babylons hængende haver var – hvis de overhovedet eksisterede – et af den antikke verdens syv vidundere. Et nyt forslag til boliger i Sydhavnen består, ligesom sit babylonske forbillede, af en række meget grønne terrasser vendt mod vandet.

”Der har været så meget debat om Ritts billigboliger. De hængende haver er tænkt som et grønt bud på billigboliger der peger i retning af kommunens vision om at være en miljømetropol i 2015,” forklarer arkitekt Hans Peter Hagens fra Arkitekturværkstedet. Han vil i foråret præsentere byggeriet for Ritt Bjerregaard og Klaus Bondam.

Planen er at bygge haverne på ‘halve pyramider’ der bagtil åbner sig ud til smalle kanaler hvor træer, buske og vand skaber et lille Venedig. Hans Peter Hagens fortæller at inspirationen til taghaverne blandt andet kommer fra New York.

”Her arbejder de målrettet på at etablere grønne tage. Taghaven isolerer nemlig om vinteren og køler om sommeren – der er masser af varme- og airconditionkroner, samt CO2, at spare.”

PARADISØEN

I havebyen råder hver lejlighed over egen tag- eller gårdhave. Men også København får

en ny have med den såkaldte ‘Paradisø,’ der er en del af projektet, siger Hagens:

”Det er en kunstig ø med en arabisk have, og det er vores drøm at haven kommer til at fungere som en planteskole hvor børn kan lære om planterne før de finder dem i plastikemballage i butikken.”

Haven vil også være åben for picnicgæster, og mon ikke de fleste vil kunne lukke øjnene og drømme sig til Babylon blandt blå salatblomster, kunstvandfald og lyserøde kirsebærtræer ved vandet? <<

HAVEFAKTA

- Visionen er at opføre 2-300 boliger hvoraf 70% vil være billigboliger.
- Arkitekturværkstedet tegner boligerne, mens haverne laves i samarbejde med landskabsarkitekt Jørn Palle Schmidt.
- Arkitekturværkstedet står også bag de kommende Torvehaller på Israels Plads.

→ Boligerne skal bygges som terrasser i hestesko-form.

Nus/Nus ACTIONHYGGE

generaler, kaptajner, humans

gadefest

kulturliv

plastic sunglasses

and unwrapped julegavepapir

Styr på undergrunden

Nyt selskab sætter gang i byen

”**E**t slags AOK for undergrunden”. Sådan beskriver Thomas Fleurquin web-sitet www.actionhygge.com. Det nye københavnerforum gik i luften midt i december og skal give alle dem der vil noget andet end Imperial og Det Kongelige Teater et sted at få overblik over hvad der sker i byen. Ferniseringer, fester, happenings, festivaler og alt muligt andet vil blive slået op på siden.

34-årige halvt franske/halvt danske Thomas Fleurquin er en alsidig herre der de seneste ti år har haft fingrene langt nede i den københavnske fest-, event- og kulturgrøde. Han er manden bag den årlige Distortion-festival og mailing-listen *human mails* som mange modtagere har fået gode nattelivs-tips fra mens de har muntret sig over sætninger som ”Hvis du kan lide plastic sunglasses and people who look like an unwrapped julegavepapir, er der nok en fantastisk fest i morgen.”

Der stak dog altid tråde og idéer ud i alle

retninger, så i sommer besluttede Fleurquin sig for at få orden på sagerne. Han startede selskabet Nus/Nus og fik kompetente folk som Mads Nørgaard og Kim Foss fra Grand Teatret i bestyrelsen. Det er selskabet der fremover skal stå for Distortion-festivalen som Fleurquin satser på nu virkelig kan begynde at vokse sig stor. Allerede til årets festival i juni er det

→ Thomas Fleurquin inviterer til byfest.

ambitionen at lave den største gadefest byen har set.

Et af de andre initiativer i Nus/Nus er altså websitet actionhygge.com. Til det formål har Fleurquin startet sin egen hær: *Human Army*. De 37 kulturpersoner der også sidder i Nus/Nus' kreative styregruppe er blevet udnævnt til generaler, og de skal hver især udvælge ti kaptajner, så hæren bliver mere end 400 mand og kvinde stærk. Det er så dens opgave at føde websitet med informationer om alle de spændende arrangementer på den ikke så etablerede kulturscene.

Københavnerne skulle dermed gerne have fået et sted at få overblik over undergrunden – og byens kulturliv vil få mere, *well*, liv. ◀

TJEK

www.actionhygge.com

www.nusnus.dk

ET

AF AUGUST STRINDBERG

DRØMMESPIIL

ET MAGISK TEATERTRIP OM AT VÆRE MENNESKE!

Forførende billedpotent. En drøm af en forestilling

BERLINGSKE TIDENDE

Underholdende, visuelt flot teaterleg

JYLLANDS-POSTEN

Svimlende smuk og smertefortættet. Himlen kom ned på jorden.

Med Sofie Gråbøl som engel. INFORMATION

Pokkers seværdigt BØRSEN

Djævelsk grotesk og underholdende. En drøm af et spil

GREGERS DIRCKINCK-HOLMFELD

Satans godt teater, et tiltrækkende mæreridt, du ikke må gå glip af.

URBAN

METROXPRESS

Sofie Gråbøl er mesterligt god. En meget smuk, meget hel forestilling.

Unik ensemble-kunst. KRISTELIGT DAGBLAD

Enestående forestilling i Bergman-klasse Iderig, robust, rytmisk, klar.

Og bevægende POLITIKEN

MED: SOFIE GRÅBØL, JENS JØRN SPOTTAG, LAURA BRO,
MORTEN STAUGAARD, OLAF JOHANNESSEN, FRANK THIEL,
OLE WESTH-MADSEN, CHRISTIANE GJELLERUP KOCH &
LILY WEIDING ISDENESÆTTELSE: KATRINE WIEDEMANN

08. 12. 2007 - 26. 01. 2008 MA-FRE KL. 20, LØ KL. 17

BETTY NANSEN TEATRET

BILLETTER: 33 21 14 90 MA-FRE KL.14-18, LØ KL.14-16

WWW.BETTYNANSEN.DK

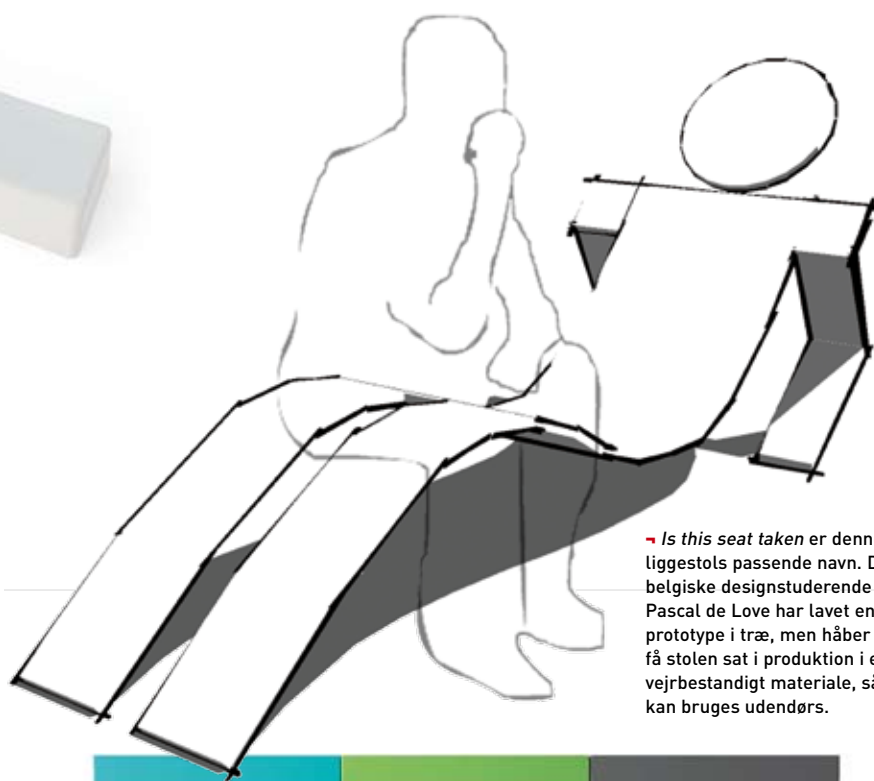
→ Computerens 'delete'-knap er blevet til virkelighedens viskelæder. Logisk!? Designet af Art Lebedev. www.artlebedev.com

→ Design i 2. potens. Hængemappen i arkivskabet blev først til mappen på PCens skrivebord og så blev den til en gulmalet aluminiumsmappe der kan hænges op på kontorvæggen. Designet af tyske Haseform. www.haseform.de

→ Hvorfor ikke? Er du vild med møbler, så skal din pasta have form som en stol. Designet af Adrien Rovero og produceres af pasta Bonetti i Schweiz.

→ *Is this seat taken* er denne liggestols passende navn. Den belgiske designstuderende Pascal de Love har lavet en prototype i træ, men håber at få stolen sat i produktion i et vejrbestandigt materiale, så den kan bruges udendørs.

→ Mexicaneren Ignacio Ruiz er manden bag Puzzle Chair der har form som puslespilsbrikker. Stolene vil være på det mexicanske marked i løbet af i år, og Ruiz arbejder på at finde en international distributør.

Remediation

Når former skifter medie

Kommunikationsverdenen har man et begreb der hedder remediation. Det dækker meget groft sagt over det der sker når man flytter indhold fra et medie til et andet: En film bliver til et computerspil, eller en knap på en internet-side bliver formet efter en rigtig knap med skygger og hele balladen.

Det er egentlig ikke nogen nyhed at ting også bliver remediated i den fysiske verden

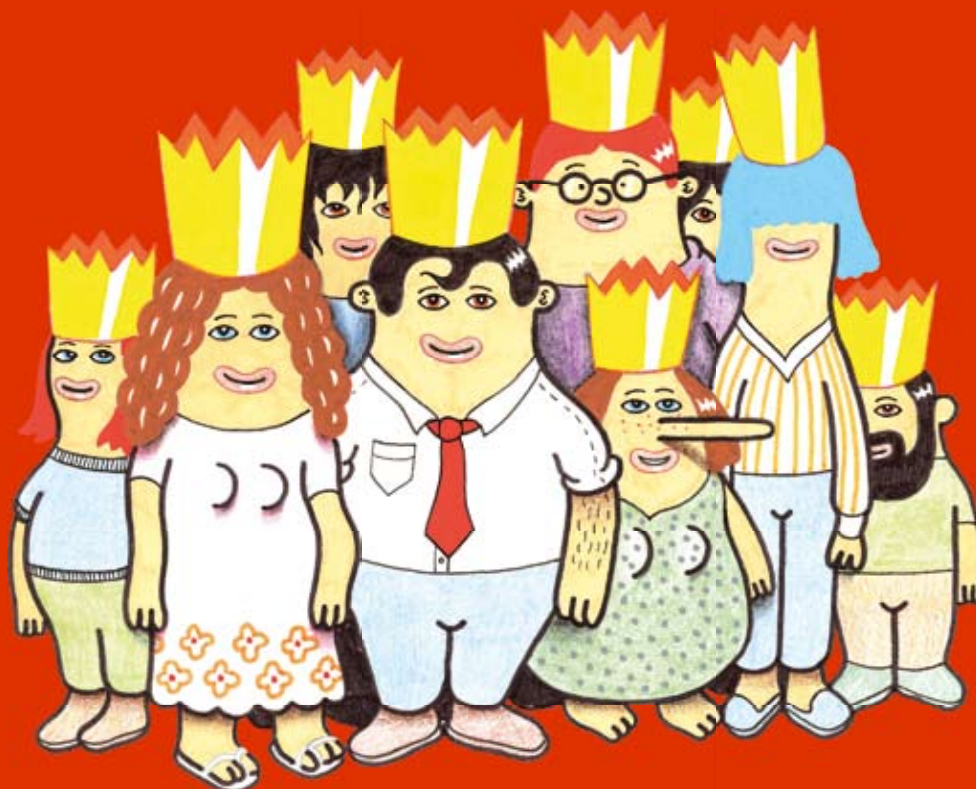
– at én tings form bliver brugt som forlæg til at lave en anden ting. Men det har bare ikke været særlig 'god stil' at lave olielamper formet som nisser eller aksebægre som bildæk.

Men nu er det som om der er ved at ske noget. Det der før var *corny*, er så småt ved at blive acceptabelt. Industrielle designere verden over er begyndt at genbruge andre tings former når de skal lave nyt: Puslespils-

brikker bliver til stole, og stole bliver til pasta. Gå fx også en tur i Illums Bolighus og se lamper formet som elpærer eller konservesdåser – og taburetter som hundehvalpe. ◀

□ Se flere eksempler i designafdelingen i Illums Bolighus, 2. sal

VI SKABER FRED! I ØKSNEHALLEN 29. DECEMBER '07 TIL 27. JANUAR '08 BØRNEKUNST ALLE DAGE 11-18 ONSDAGE 9-21 GRATIS ADGANG

VI SKABER FRED!

BLACK MOUNTAIN In the Future

Canada er andet end Arcade Fire og Neil Young. Hør bare dette andet album fra Black Mountain (der ganske passende også er 'øgenavnet' for en bunke hash) som i højere grad er inspireret af strømførende og psykedelisk 70'er-rock som Led Zeppelin, Black Sabbath og Pink Floyd. Også Velvet Underground lurer i baggrunden som inspirationskilde på en plade der rummer en forunderligt dragende paranoia og momenter af vidunderlig, vildtvoksende energi. Albummet er ikke lettilgængeligt, men tålmodige lyttere belønnes med oplevelsen af det skønne i det mørke og dystre, fx i den 17 minutter lange, underspillede og uhyggelige 'Bright Lights'. Sjældent har apokalypsen tindret så sagte, klart og smukt! Der er dog steder på albummet hvor tingene peger for meget bagud, hvor den 70'er-inspirerede retrorock går i tomgang og har svært ved at række ud

mod den fremtid albumtitlen henviser til. En fremtid der med dette Black Mountain-album som soundtrack tegner både sær og psykedelisk. Og tag ikke fejl: det nye år er skudt godt i gang på rockfronten med dette både fremad- og tilbageskuende album.

Henrik Jensen

Udkommer 21. januar
Jagjaguwar/import

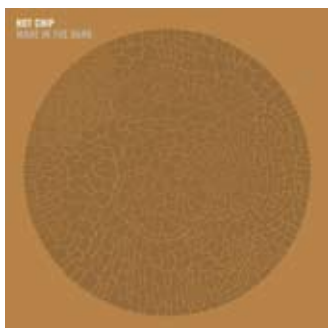
HOT CHIP Made In the Dark

Engelske Hot Chip brød igennem i 2006 da de stod for en af årets største anmelderfavoritter i hjemlandet, albummet *The Warning*. Hermed skulle electropop-elskere verden over være advaret og forventningerne skruet i vejret før det danseglade orkestres tredje udspil, *Made In The Dark*. Når hertil lægges niveauet fra førstesinglen på dette nye album, den ind i helvede iørefaldende 'Ready For The Floor', kan det næsten kun gå ned ad bakke. Og det gør det da også, omend kun lidt – lydbilledet forbliver lækkert og forførende, men de gode melodier savnes. Men så afgjort over gennemsnitlig computerpop.

Henrik Jensen

Udkommer 28. januar
EMI Music

U2 The Joshua Tree (20 års jubilæum)

En af de sidste 20 års største rockmilepæle, U2's *The Joshua Tree*, er i anledning af sit 20-års jubilæum udsendt i en ny og lækker remastered udgave. Ikke nok med at man hermed får et kærekoment genhør med kanoniserede hits som 'I Still Haven't Found What I'm Looking For' og 'With Or Without You' – køber man det anbefalelsesværdige box set får man både en ekstra CD med b-sider og demoer samt en DVD med en koncertoptagelse fra Paris i 1987 og U2-filmen *Outside It's America*. Det er stærke sager fra ende til anden. Et legendarisk album med så interessant bonusmateriale efterlader ingen tvivl.

Henrik Jensen

Er udkommet
Universal

THE END Atingere

Engang imellem dukker der en CD op som man bare ikke kan blive klog på og derfor må høre igen... og igen. Sådant en størrelse er debut-CD'en fra islandske The End. Tangorytmer a la Gotan Project blander sig med korte electro-stød a la Squarepusher. Mørk stryger-indie bliver til groovy beats og Billy Idol-pastiche, og indimellem lyder det også lidt af Screaming Trees, Nick Cave og David Sylvian. Det er twistet og legesygt, men lyd kvaliteten er på det jævne, og et lidt strammere udtryk ville gøre godt. Med en ordentlig producer, og et ordentligt lydstudie at optage i, er der basis for noget rigtig stort på næste CD!

Anders Ojgaard

Kan købes i 12 Tónar, Fiolstræde
Neptune Records

Nyt i januar

NEXT TO BELUGA Out of Place

Coveret, der ligner en slags polsk Sanne Salomonsen Jam, skjuler hyggelig pop med et electronica touch fra de debuterende danskere. *AO*

MAGNETIC FIELDS Distortion

Pludselig opdager man hvor meget man har savnet ham, indiepop-hjernen Stephin Merritt. Beach Boys møder indtil flere 80'er-synthbands på dette intelligente udspil. *HJ*

BRITISH SEA POWER Do You Like Rock Music?

Sympatisk og letflydende ærkeengelsk radiatorrock, men aldrig rigtig fængende. *HJ*

CAT POWER Jukebox

Flere coverversioner fra den lidt mystiske Cat Power der stadig er kendetegnet ved det tyste og luftige. Fremragende fortolkninger der både betager og behager. *HJ*

MUSIK i KBH

Af Henrik Jensen

Stor storbyrock – den bedste i året der gik

Storby-forelskelsen skinner i høj grad igennem i musikken på årets album i KBH. Vi har mødt forsangeren.

Tiptoe through our shiny city with our diamond slippers on / do our gay ballet on ice / bluebirds on our shoulders / we're half awake in a fake empire.' Storbyen og dens menneskers ofte dekadente og skødesløse tilgang til livet er et gennemgående tema hos New York-bandet The National. Ikke mindst på deres seneste album, *Boxer*, der som en af blot tre udgivelser i 2007 opnåede de maksimale seks stjerner her i KBH – et album så gennemført og holdbart at vi ikke tøver med at udnævne det til årets album.

Vi satte derfor den sympatiske forsanger Matt Berninger stævne i forbindelse med den ene af to udsolgte koncerter bandet spillede i København december. Og spurgte hvad det er med New York.

"New York er afgjort en besættelse for mig. Vi er oprindeligt fra Cincinnati, Ohio, så måske fordi jeg ikke er indfødt new yorker, er jeg stadig så fascineret af denne her mytiske, romantiske, bizarre, skræmmende, vidunderlige by. Jeg er forelsket i den, selv om jeg også

sommetider hader den. Ofte finder jeg den surrealistisk, og det er helt rigtigt at mange af

THE NATIONAL
Boxer

Anmeldt til seks stjerner i KBHs majnummer 2007.

Højdepunkter

'Fake Empire', 'Slow Show', 'Racing Like A Pro', 'Ada'.

miljøerne i mine sange er udsprunget af billeder af New York."

Også København har gjort indtryk på Berninger, omend på en anden måde:

"Det paradoksale ved at være på turné er at man rejser rundt til alle disse byer uden rigtigt at se dem. Men jeg har virkelig bemærket københavnernes interesse for os. Da vi spillede på Loppen for et par år siden, var stedet propfyldt. Det var overraskende for os, for vi var vant til at spille for 20-30 mennesker dengang. Og nu spiller vi jo på langt større spillesteder som heldigvis også sommetider er fyldt op."

Faktisk er københavnernes mere interesse-rede end de fleste, for som Berninger næsten ydmygt siger fra scenen under aftenens koncert i Vega:

"Vi er vant til at spille på større scener, men for færre mennesker, så mange tak for interessen."

Det er os der takker. Og for dem der endnu ikke er blevet beriget af The Nationals melodiske rock, er det aldrig for sent. ◀◀

Lise Andersen

39 år og bor i Hellerup. Født i Korea, men opvokset hos adoptivforældre i Nordjylland. Skiftede sidste forår antikvitetsbutikken i Helsingør ud med den farverige amerikanshops 'Melrose Avenue' i Badstuestræde. Her bydes på alt fra vintagetøj til talende Elvis'er.

Jeg synes bare ikke jeg vil leve mit liv i helt så små rammer. Naboerne kan sådan set tænke hvad de har lyst til.

Jeg er vokset op i Gistrup syd for Ålborg, og Gistrup er altså ikke noget at råbe hurra for.

Byen havde dengang stort set kun én asfalteret vej med et par sideveje og marker rundt om. Det var meget nybyggeragtigt. Der var ikke nogen kirke, så der stod en skurvogn på en mark i stedet for. Der var pløret, og man skulle op ad en lille trappe, men det var faktisk helt vildt hyggeligt.

Da jeg var 11 år, fik min far arbejde i København.

Han var arkitekt, og da der var lavkonjunktur, måtte han til hovedstaden. Det kan jeg huske de talte meget om mine forældre – 'lavkonjunktur'. Og det var altså en vældig omvæltning for mig, der kom ude fra landet i Jylland, at komme midt ind på en sidevej til Gammel Kongevej. For mig var det simpelthen som at komme i himlen at se alle de butikker og alt det lys og liv. Det var bare helt fantastisk.

Lige da jeg havde åbnet butikken, gik der et ældre ægtepar forbi på den anden side af gaden,

og så siger konen 'Nå, der er stadigvæk nogen der har mod på at åbne forretning dernede!' Og Badstuestræde er en lidt overset gade. Men der kommer alligevel en del folk i butikken. Jeg ved ikke hvordan de finder hened, men det gør de. Der er mange der kommer ind og siger 'Nej, en fed butik!', og det er jo rigtig dejligt. Jeg forsøger også at finde nogle ting man ikke lige kan få rundt om hjørnet.

Det jeg synes er så fedt ved USA er at når de har fundet en form de synes fungerer, så holder de fast i den.

Man er meget konservativ på nogle områder, samtidig med at man også er enormt fremme i skoene og laver de vildeste ting og underligste trends. Jeg synes tidsbilledet fra 1950'erne og 1960'erne er ret fedt. Jeg har en gammel Mustang fra '68, og det sjove ved Mustang'er er at selv om man ikke ved noget om amerikanske biler eller interesserer sig for det, så ved alle hvad en Mustang er.

Vi rejser til USA i hvert fald tre gange om året.

USA er helt anderledes, og samtidig er det så velkendt. Det er meget fascinerende. Og jeg synes jeg bliver afhængig af det. Vi har altid base i Los Angeles, og der føler jeg mig på en eller anden mærkelig måde enormt fri og anonym. Der er ikke

nogen der kigger på mig, og der er ikke nogen der spørger mig hvor jeg kommer fra. Det er enormt befriende.

Jeg har jo haft det fint, men det er alligevel sådan et skisma at se andelede ud og vokse op blandt hvide.

Det lyder så mærkeligt at sige det, men det er jo rigtigt. Her i Danmark er man som fremmed enten meget synlig, eller også er man meget usynlig. Hvis jeg er sammen med mine danske venner, og der er nogen der skal spørge os om noget, så spørger de stort set altid mine venner fordi de ser danske ud. Det er jo ikke noget bevidst, og det er heller ikke noget jeg vil kalde racisme, men sådan er det bare.

Vi er nok ikke særlig traditionelle hjemme hos mig, og vi er lidt ligeglade med hvad folk tænker.

Hellere komme galt afsted end slet ikke komme afsted. Hellere få nogle oplevelser end at ende som en gammel, bitter kone og sige 'Hvorfor gjorde jeg nu ikke det, dengang jeg kunne?' Man kan ikke nå det hele, og så vil jeg hellere have det sjovt og sidde her i butikken og sælge metalskilte end at gå derhjemme og støvsuge. Vi prioriterer oplevelser meget højt i min familie. Og rengøring meget lavt!

Mine forældre derimod var meget småborgerlige og meget ordentlige.

Det hele skulle være så rigtigt og så pænt. Det gik de ekstremt meget op i. For hvad ville naboerne ellers tænke? Det var nok lidt for meget af det gode. Så jeg er blevet et frygteligt rodehoved. Jeg synes bare ikke jeg vil leve mit liv i helt så små rammer. Naboerne kan sådan set tænke hvad de har lyst til.

Butikken er vel blevet en del af min identitet.

Og så er det også en form for terapi når man er selvstændig og skal sørge for alting selv og tage ansvar og betale regninger og moms. Og jeg synes det er sjovt. Men jeg ved aldrig helt hvad jeg finder på. Det kan være jeg bliver træt af det og så skal noget helt andet. Det ved jeg ikke. Nogle gange tænker jeg at det kunne være fedt at bo på landet og have et stort hus med masser af plads – men jeg ved ikke hvad jeg skulle med det.

REN BY, TAK!

Gader der **driver i affald**. Parker oversået med **dåseøl og picnicrester**. Pladser der mere ligner **lossepladser**. Hvad sker der for københavnernes?

Af Ulla Danielsen • foto Ty Stange

Det er hverken synet af Den lille Havfrue eller rutscheturen i Tivoli mange turister tager med sig hjem efter et besøg i København.

Det er billedet af en by der flyder over af affald. Ja, som rent ud sagt er møgbeskidt.

'Skod City' er der nogle der kalder den.

Men der ser ud til at være hjælp på vej. Kommunen har afsat 90 mio. kr. der over de næste tre år skal rette op på hovedstadens snuskede profil.

Nu skal det være slut med gader hvor det flyder med papir og plastic, tomme dåser og pizza-bakker. Det skal blandt andet 450 nye affaldskurve rundt omkring i byen hjælpe til med.

FLERE GADEFEJERE

Og selv om det er blevet værre, er problemet langt fra nyt. Allerede for fem år siden beklagede en af Københavns autoriserede turistførere sig over at kommunen lod stå til med rengøring af byen.

"For os guider er det ufatteligt at kommunen vil være bekendt at vi skal vise vores gæster en by der er så snavset, og hvor regelmæssig rengøring ikke bliver udført," lød det i et hjertesuk fra en af guiderne.

I 2006, hvor budgetterne til renholdelsen af København i øvrigt var blevet beskåret med otte procent, iværksatte Vej og Park kampagnen 'Ren By - hvad gør du'. Men da havde kommunens politikere og embedsmændene i

Vej og Park også fået vink med vognstænger fra mange utilfredse københavnere om at byen var beskidt og flød med affald.

"Renholdelsen har været under pres. Der har været meget affald i gaderne, og det er ikke noget vi har været superstolte af," forklarer centerchef for veje og renhold i Københavns Kommune, Thomas Rasch.

I budgettet for 2007-2009 er der imidlertid nu afsat i alt 90 mio. kr. til at højne standarden for renholdelse.

Der er kommet omkring 25 flere medarbejdere på gaden for at holde rent i forhold til sidste år, og ifølge Thomas Rasch tegner der sig allerede nu et markant ændret bybillede.

"Forrige sommer var her meget mere snavset," vurderer han. Men da var der også tale om en meget varm sommer med et voldsomt pres på byens udendørs faciliteter.

LORT PÅ TOPPEN

For udviklingen med en meget snavset hovedstad har også sin rod i demografiske forskydninger med flere unge og færre ældre, en ændret brug af byen og ikke mindst en mentalitetsændring der gør at nogen uden blusel smider deres affald hvor det passer dem.

I en gade på Nørrebro slap en borger af med sit udtjente køleskab ved at dumpe det på cykelstien. Der stod det sørgelige husholdnings-lig en måneds tid som et monument over en asocial mentalitet.

På samme måde ved Svanemøllen Station »

Bondam: Brug affaldskurvene

Teknik- og Miljøborgmester Klaus Bondam (R) opfordrer københavnere til at tage sig sammen og tænke over hvordan de skiller sig af med deres skrald.

"Lad være med at smide dit affald andre steder end i affaldskurvene," siger Klaus Bondam direkte henvendt til københavnere.

Klaus Bondam mener at det ved fælles hjælp kan lade sig gøre at få tidligere tiders properhed genindført. Men det kræver et opgør med holdningen om at det er socialt acceptabelt at være et vejsvin.

"Forleden viste tv en nydelig kvinde i Kongens Have som skoddede sin cigaret på jorden," fortæller han.

"Da journalisten så spurgte hende om ikke hun kunne se at det ikke var pænt, svarede hun at hun regnede med at der nok kom nogen og ryddede op."

Det er præcis den indstilling Teknik- og Miljøborgmesteren ønsker et opgør med.

"Det er vores egne penge som går til rengøring af byen. Penge som kunne have været brugt til meget andet godt," siger Klaus Bondam om den seneste treårige bevilling på 90 mio. kr.

Pengene skal bruges til at holde København fejlet og fri for madrester, pizzapap og papir.

LANGSAM NEDBRYDNING

KILDE: INSTITUT FOR MILJØVURDERING

SÅ LÆNGE TAGER DET AFFALDET AT FORSVINDE AF SIG SELV I NATUREN

APPELSIN- OG BANANSKRÆLLER
2-5 UGER

MALET TRÆ
13 ÅR

CIGARETFILTER
1-5 ÅR

ØLDÅSER
10-500 ÅR

AVISER
3-12 MÅNEDER

PLASTHOLDER TIL 6-PACK
450 ÅR

TYGGEGUMMI
5 ÅR

GASFLASKE
4.000 - 1 MILLION ÅR

hvor et aldrende batteri til en bil var efterladt på fortovet. Det lå der bare – med en hundelort på toppen. Skod city!

”Det er fuldstændig uacceptabelt bare at smide sit affald alle vegne,” mener Thomas Rasch, Vej og Park.

Derfor forsøger kommunen også med kampagnespots at få københavnernes til at ændre adfærd. Kampagnen der både har kørt i radio, biografteater og metro appellerer til borgerne om at udvise ansvarlighed.

”Vi vil gerne have at det skal være flovt at smide affald,” siger Thomas Rasch.

TURISTERNE UNDRER SIG

Informationschef i hovedstadens officielle kongres- og turismeorganisation Wonderful Copenhagen, Mette Dahl-Jensen, fortæller at de har fået henvendelser fra turister som undrede sig over at en ellers smuk og velfungerende by som København havde affald i gaderne.

”Det hører vi ofte, og det er taget til,” siger Mette Dahl-Jensen.

En undersøgelse lavet af Wonderful Copenhagen, og offentliggjort i november, viste at turister rangerer København som den mest

beskidte af alle Nordens byer. Det er dog ikke gået ud over antallet af turistovernatninger. De har været i stigning de seneste 10-12 år.

”Men turisterne synes det er besynderligt at der faktisk er så snavset. Derfor er vi også glade for at der nu bliver gjort noget ved det,” siger Mette Dahl-Jensen. «

» Turister undrer sig over at en velfungerende by som København er så beskidt.

Rapport fra byens pølsevogne: Ja, gaderne flyder!

Hvem ved mere om hvordan der ser ud i byens gader og stræder end de mennesker der til daglig arbejder der. KBH tog en rundtur blandt pølsesælgerne i byens pølsevogne.

■ **Bente Jensen** passer pølsevognen på Dronning Louises Bro. Hun synes København er blevet en meget snavset by, og at det bliver værre og værre.

”Det er lige meget hvor du kigger hen, så ligger der snavs og papir,” siger hun.

■ **Jeanett Hansen**, der står i en pølsevogn på Nørreport, synes der har været grimt og ulækkert i et stykke tid.

”Det er ikke noget der pynter. Det har taget overhånd,” siger hun.

■ Ved Palads Teatret passer **Mohammad Hassan** sin pølsevogn. Han fortæller at det først er efter han er begyndt som pølsemand at det er gået op for ham at der er et problem.

Om aftenen når han lukker pølsevognen, ligger der skrald overalt rundt om den, og når han efter lukketid trækker sin pølsevogn til Kødbyen, flyder det med affald langs hele ruten.

”Der er rimelig snavset rundt omkring. Folk smider deres affald hvor de har lyst,” siger han.

■ Derimod er der nogenlunde pænt på Vesterbrogade, forlyder det fra en pølsevogn på Vesterbros Torv. Pølsevognen passes af **Karina Eriksen** der sidste sommer solgte pølser fra Rådhuspladsen, og da var det helt slemt, fortæller hun.

”Der er helt klart pænere her på Vesterbrogade,” fortæller hun.

Måske er det resultaterne af kommunens nye indsats der viser sig. Den nye bevilling til renholdelse har ifølge Klaus Bondam gjort det muligt at fejde de københavnske hovedstrøg syv dage om ugen.

SIGURD BARRETT

I IMPERIAL

**FAMILIEKONCERT
MED SIGURD OG BIG BANDET**
TORSDAG DEN 17. JANUAR KL. 16.30
En koncert for alle børn og deres forældre.
Med på koncerten er selvfølgelig Sigurds
jazzstruds Bobip.
Forsalget er startet.

SWINGTIME
MED SIGURD BARRETT OG DR BIG BAND
TORSDAG DEN 17. JANUAR KL. 20.00
En koncert for alle voksne med hang til
swing-time-musik. Der er Count Basie, Oscar
Peterson, Frank Sinatra – og selvfølgelig Leo
Mathisen på programmet.
Forsalget er startet.

IMPERIAL

Ved Vesterport · København V
www.biobooking.dk · tlf. 70 13 12 11

OPLEV KLASSIKEREN

Glæd dig til at opleve en flot restaureret og
helt ny kopi af Marx Brothers mesterlige farce,
Halløj i Operaen, fra 1935.

IMPERIAL
SØNDAG DEN 10. FEBRUAR KL. 09.30
En enestående mulighed for at opleve filmen
på det helt store lærred.

DAGMAR
TORSDAG DEN 28. FEBRUAR KL. 18.30
Humoristen Ulrich Breuning indleder filmen
denne aften.

Forsalget er startet.

IMPERIAL

Ved Vesterport · København V
www.biobooking.dk · tlf. 70 13 12 11

DAGMAR

Jernbanegade 2 · København V
www.biobooking.dk · Tlf. 70 13 12 11

WIENERSCHNITZLEN

Panering med guldstøv og en dreng

Wienerschnitzlens historie tager sandsynligvis sin begyndelse helt tilbage i 1500-tallets Italien. Men ifølge overleveringerne var det først da Feltmarskal Radetzky i 1857 introducerede retten i Østrig at kalvekød vendt i rasp og stegt på panden blev til en wienerschnitzel. Dengang var retten forbeholdt det bedre borgerskab, og paneringen kunne til tider indeholde guldstøv!

Nu til dags er det nok de færreste der forbinder wienerschnitzlen med ædelmetaller. Til gengæld er retten eksporteret til en stor del af verden: I USA findes sågar en fastfood-kæde med det kække navn "Wienerschnitzel". Her i Danmark er wienerschnitzlen måske særligt

kendt i den økonomibevidste madmors version hvor kalvekødet er skiftet ud med svinekød.

Der er dog mere til wienerschnitzlen end bare kød. I den traditionelle udgave er kalvekødet fx belagt med en såkaldt "dreng" der som oftest består af en citronskive med benfri sild og peberrod. Denne udgave af retten kan man få serveret i nedenstående restauranter hvor man som gæst ikke blot får stillet sin appetit men også får en oplevelse med hjem. Wienerschnitzlerne er derfor i det følgende vurderet efter pris, kvalitet og atmosfære.

VELBEKOMME!

RESTAURANT RIO BRAVO

WILD WEST-WIENERSCHNITZEL

Restaurant Rio Bravo har navn efter Howard Hawks westernklassiker med John Wayne og Dean Martin i hovedrollerne, og restauranten er næsten lige så legendarisk som filmen. Ikke mindst på grund af det såkaldte Rio Bravo-forlig fra 1983 hvor en finanslovs-aftale efter sigende blev indgået via telefon mellem Poul Schlüter og et medlem af Fremskridtspartiet der befandt sig i wild-west interiøret. Vedkommende var sandsynligvis i gang med at indtage en af de mange traditionelle retter restauranten tilbyder – og hvem ved om valget var faldet på wienerschnitzel? På Rio Bravo serveres den med pommes sauté, ærter, brun sovs og en "dreng" til en pris af 147 kr. Og så kan den – som et af de eneste steder i verden – indtages, mens man sidder i en sadel!

RESTAURANT RIO BRAVO

Vester Voldgade 86, 1552 København V

Tlf. 33 11 75 87

Man-lør 11.30-05, søn 17-05

(Køkken: 11.30-04 alle dage)

BASTHOLM VINSTUE

DEN JAZZEDE WIENERSCHNITZEL

På Danasvej finder man den hyggelige Bastholm Vinstue. Der har været restauration på stedet siden 1884, og mange rejsende har i tidens løb lavet pit stop her på deres vej til København. Transformationen til jazz- og viseværtshus med en intim atmosfære og traditionelle retter på menuen har bestemt ikke gjort søgningen mindre. Om søndagen trækker jazz-matinéerne fulde huse, og hver dag lægger mange vejen forbi for at nyde en lækende forfriskning og kokkens berømte wienerschnitzel af kalveinderlår som kan erhverves for bare 115 kr. Her er det traditionelle tilbehør af ærter, pommes sauté, skysovs og en "dreng" i øvrigt suppleret med blomkål og gulerødder.

BASTHOLM VINSTUE

Danasvej 40, 1910 Frederiksberg C

Tlf. 33 31 53 90

Man-søn 11-23

(Frokost: 12-16, varmt køkken: 17-21)

RESTAURANT FREDENSBORG

WIENERSCHNITZEL À LA MATADOR

Restaurant Fredensborg giver med sin blanding af værtshus og restaurant mindelser om provins-etablissementer som f.eks. Jernbanehotellet fra tv-serien Matador. Stedet er velbesøgt af lokale i alle aldre på grund af den afslappede stemning, og det eneste tegn på at vi ikke længere befinder os i 40erne er den store fladskærm på endevæggen. Restauranten er udsmykket med træ-plaketter med vise ord som "Ingen kender dagen, før værtshuset lukker", og menukortet indeholder husmandskost i mange varianter. Dette inkluderer en wienerschnitzel af kalvemørbrad der serveres med fine ærter, brasede kartofler, brun sovs og en "dreng". Prisen er 145 kr.

RESTAURANT FREDENSBORG

Frederiksborgvej 12B, 2400 København NV

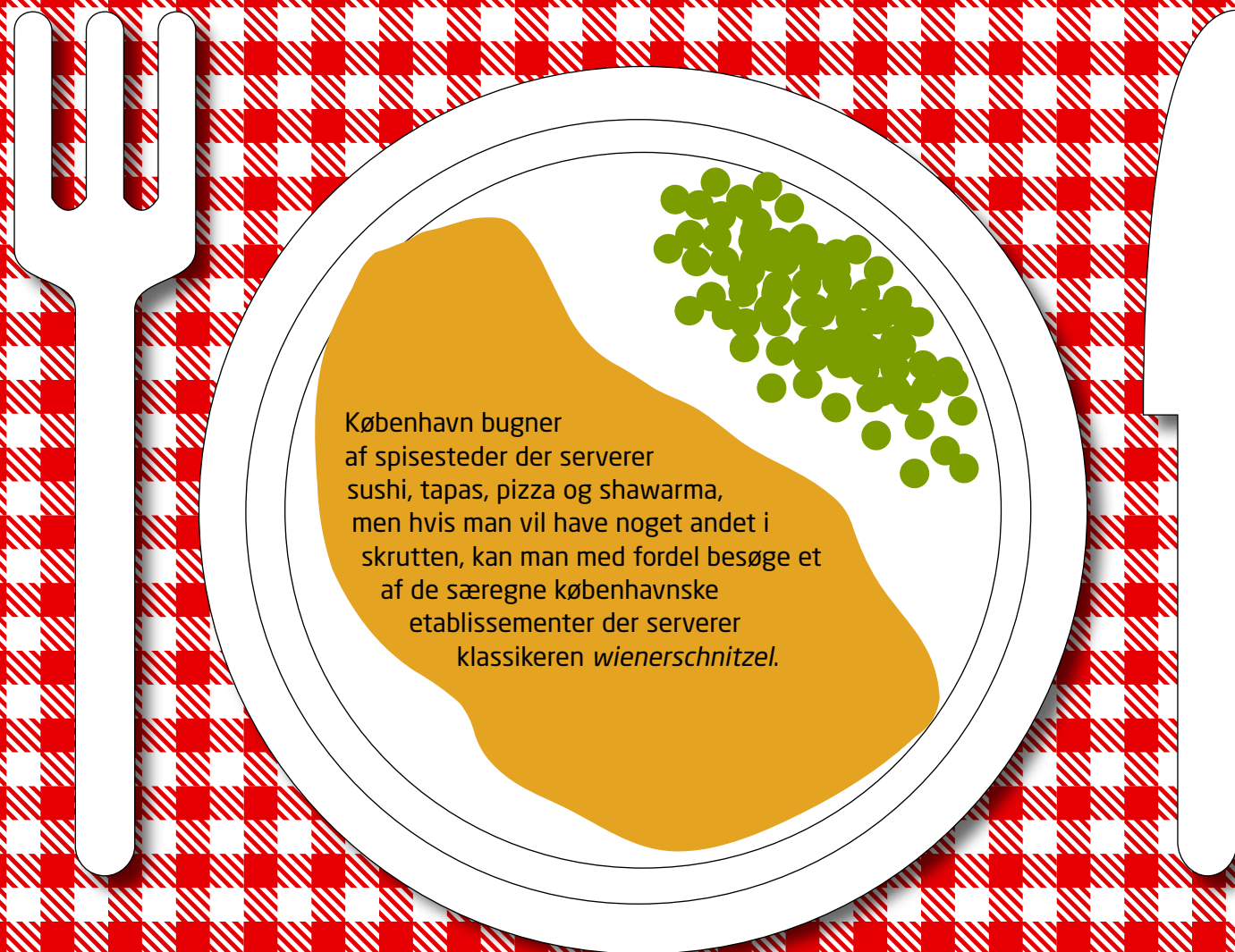
Tlf. 35 81 71 15

Man-tors 12-23, fre-lør 12-24, søn 12-22

(Køkken: Man-fre 12.30-20, lør-søn 12-19)

WIENER SCHNITZLEN

Tekst & foto Tina Kristensen

København bugner af spisesteder der serverer sushi, tapas, pizza og shawarma, men hvis man vil have noget andet i skrutten, kan man med fordel besøge et af de særegne københavnske etableringer der serverer klassikeren *wienerschnitzel*.

RESTAURANT ALLÉGADE 10

WIENERSCHNITZEL, KEGLER OG CYKELLØB

Restaurant Allégade 10 er efter sigende den ældste restaurant i København og frister med klassiske danske og franske retter som man indtager i hyggelige, historiske lokaler. Wienerschnitzlen er den mest populære ret på menuen hvilket ikke er overraskende når den af overtjeneren beskrives som "en institution på linje med Flandern Rundt!" Retten koster her 148 kr. og serveres naturligvis som den sig hør og bør med citron, benfri sild og peberrod samt braiserede kartofler, ærter og skysovs. Skulle man have lyst til fysisk udfoldelse oven på maden, kan man passende kombinere spisningen med et besøg på restaurantens keglebane.

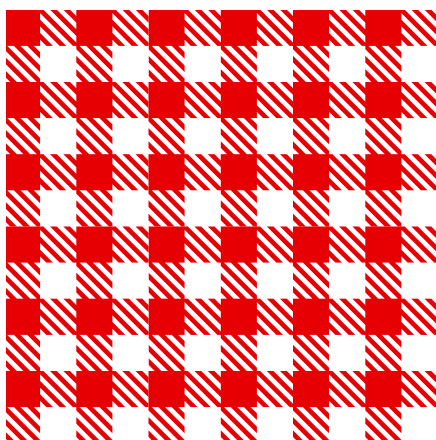

RESTAURANT ALLÉGADE 10

Allégade 10, 2000 Frederiksberg

Tlf. 33 21 14 92

Tirs-lør 17-22

RESTAURANT KARETEN

MARMORSØJLER OG WIENERSCHNITZEL PÅ AMAGERKANSK

Marmorsøjler, højryggede sofaer og en imponerende loftshøjde på over 4 meter danner stemningsfulde rammer for et besøg på den populære Restaurant Kareten. Restauranten har et omfattende whiskysortiment og et stort udvalg af danske og udenlandske øl. Køkkenet holder især de danske madtraditioner i hævd, og derfor kan man på menukortet finde en del gedigne kødretter som f.eks. wienerschnitzel. Den amagerkanske version af retten koster 178 kr. og serveres med skysovs, pommes sauté, ærter og kapers. Den tilhørende "drenge" består her af en citronskive med ansjoser og peberrod.

RESTAURANT KARETEN

Hollænderdybet 1, 2300 København S

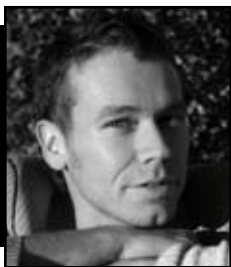
Tlf. 32 54 95 50

Man-tors 17-23, fre-lør 17-24,

søn 13-15 (Søndagspaletten) og 17-22.30 (varmt køkken)

Hvis du læser dette, er det fordi du ikke *kan* lade være med at læse KBH.
Vil du være sikker på at få månedens magasin, så tegn abonnement på www.kbhmagasin.dk

KBH »

AF MORTEN LYKKEGAARD • ILLUSTRATION: SØREN MOSDAL

Verdens værste kæreste

Lad mig indlede med at sige at jeg er en ganske forfærdelig kæreste. Hvor andre svømmer hen i romantiske sværmerier ved tanken om udsøgte, hyggelige restauranter hvor man kan sidde i skæret af levende lys og fare vild i hinandens øjenhuler, ser jeg straks en krigsskueplads for mig som kører alle posttraumatiske stress-signaler op i højeste gear. En slagmark befolket af en rædselshær af anmassende tjenere der vil dig det bedste.

For det første har jeg aldrig vænnet mig til at blive serveret af et voksent menneske. Det fylder mig nærmest med skamfølelse at sidde der på min flade røv, mens et intelligent væsen, der tillige oftest er langt mere velklædt end jeg selv, vimser rundt omkring mig som en hund for at tilfredsstille alle mine behov.

"Jamen, det er jo det du betaler for. Du skal bare nyde det!", siger min kæreste beroligende. Men lige fedt hjælper det.

Hver gang tjeneren nærmer sig, stivner alt i mig. Jeg prøver forgæves at fortsætte med at småsludre med min kæreste som om det var det naturligeste i verden, mens tjeneren sirligt dækker op, men der er ikke noget at gøre. Alle mine ord går i stå, og jeg ender med at stirre ud ad vinduet, indtil det slår mig hvor arrogant det må virke på den stakkels mand sådan at blive helt og aldeles ignoreret, mens han gør sit yderste for at vi skal have det så godt og behageligt som muligt.

Så ofte vælger jeg hurtigt en ny taktik. Jeg begynder at takke tjeneren for hver eneste lille ting han gør. En gaffel bliver lagt på bordet: "Tak!" En kniv: "Tak!" Et glas: "Tak!" Én til gaffel: "Tak!" Jeg rømmer mig lidt og gentager for en god ordens skyld min tak. Han nikker høfligt hver gang, men jeg kan også mærke at en vis tøven er begyndt at snige sig ind i hans bevægelser. Al denne opmærksomhed er tilsyneladende næsten for meget for ham.

Så ranker han ryggen og smækker sit trumfkort på bordet. Han hælder en lille sjat vin op i glasset og ser afventende på mig. Hvad nu? Jeg skæver til glasset og har mest af alt lyst til at løbe skrigende ud, for jeg har endnu ikke fattet hvad denne seance går ud på. Forventer han at jeg priser vinen til skyerne, eller vil han blot høre om der er røget lidt kork i den? Jeg kigger hjælpeløst over på min kæreste. Kan hun ikke tage over? Hun smiler blot, den lille djævel.

Jeg hæver glasset og prøver at tage en elegant afstemt slurk. Så nikker jeg stift med hovedet og stiller glasset på bordet igen. "Den... øh... ja, den er... fin..." (kommer det fra manden der har siddet en hel nat og bælleet rødvin til 500 kr. flasken med en ven – uden at det på noget tidspunkt gik op for hans omsorgssvigtede smagsløg at der var tale om så dyre vine).

Under middagen vil jeg helst glemme at der er andre til stede. Jeg prøver at kigge min kæreste dybt i øjnene og leve mig helhjertet ind i samtalen når hun siger: "Mmm, synes du ikke den laks er lækker? Hvad mon den er krydret med?", men i stedet forfalder jeg til seriøse grublerier over hvad parret ved siden af mon tænker om os i denne penible situation hvor vi har svært ved at tale om andet end laks. Aftenen er pludselig lang.

Når det kommer til stykket, må jeg nok tilstå at jeg egentlig har det bedst med bare at spurte ind på et junksted, smide en tyver på disken og haste ud ad døren igen med en fedtet kolesteroldræber under armen. Ikke mange restauranter kan slå oplevelsen af at vandre ud ad Vesterbrogade med en lunken Big Mac mellem hænderne, mens det kølige aftenmørke langsomt begynder at læne sig ind over byen.

CINEMATEKET

Der er dømt filmperler på en snor når manden med de mørke rande under øjnene, Benicio Del Toro, indtager Filmhuset. Udover pragtpræstationer i 'The Usual Suspects' og 'Traffic' er det puertoricanske stortalent at finde – og nyde – i Susanne Bier-aktuelle 'Things We Lost in the Fire'.

Hele januar
Cinematket

S Nørreport A B C E H

KØBENHAVNERDRØMME

Den står på stævnemøde med alders- og meningsforskelle når Poul Fischers 100 år gamle idealiserede malerier møder arkitekt Michael Varmings kritiske samtidsfotografi. Interessen for København er dog fælles og leverer noget for både nostalgikere, nytænkere og alle andre.

18. januar – 24. marts
Øregaard Museum, Hellerup

S Hellerup B C E H

CANDICE BREITZ

Få kan sige sig fri for en snert af idoldyrkelse og skamløse 'hårbørste foran spejl'-episoder – og netop fankultur og identificeringstrang er omdrejningspunktet når sydafrikanske Candice Breitz overtager stafetten i Louisianas samtidskunstserie 'Contemporary'.

8. januar – 13. april
Louisiana

Humblebæk, Re-tog

LYST

Hvad er det der giver os lyst til at spise en is, have en elsker, blive topchef, gå i hundene eller læse en bog? LYST handler om køn og begær, om følelser inden de har fået tøj og etikette på. Et udfordrende møde med dine egne grænser og de forbudte fantasier du ikke vidste du havde.

19. januar – 23. februar
Betty Nansens Teatret

M Frederiksberg (M1, M2)

LYSKUNST I ØRESTAD

Ørestad Nord er sandsynligvis ikke på top 3-listen over byens mest tyndtravede aftentur-ruter, men måske lidt kunst kan justere statistikken. Galleriet Illumenarts gør i hvert fald sit når det lader fem kendte kunstnere kaste lys over den vintermørke bydel.

11. januar – 28. februar
Ørestad Nord
www.illumenarts.dk

M DR Byen (M1)

MUSIK MOD AIDS

Når det gælder humanitære formål er vi danskere i gavehumør som aldrig før, og har man ikke formøbet hele fornuen på julepakker, er støttekoncerten 'Musik mod Aids' et initiativ af den uomgængelige slags. De gode toner leveres af blandt andre Tina Dickow og Oh No Ono.

12. januar
Store Vega

S Enghave B C H

FERIE '08

Frostbidte fingre og klaprende tænder kan give selv den sejeste viking emigrationsfantasier, men er man mindre drastisk af natur, kan et lunt frikvarter i Bella Centret måske stille den værste soltørst. Her giver mere end 1.000 udstillere traditionen tro deres bud på årets fede feriemål.

25. – 27. januar
Bella Center

M Bella Center (M1)

KVINDE OG FUGLESKRÆMSEL

Et teaterstykke om døden lyder ikke just opløftende, men i de rigtige hænder kan det faktisk være det. Dramatikeren Marina Carr har valgt komediens kække vinkel på livets store finale, og hvem kan undsige sig en god gammeldags omgang galgenhumor?

5. januar – 9. februar
Husets Teater

S Hovedbanegården A B C E H

www.bellinger.dk • tel. 86 21 35 00

BELLINGER®